

REGULAMENT

PRIVIND RACORDAREA LA REȚELELE ELECTRICE ȘI PRESTAREA SERVICIILOR DE TRANSPORT ȘI DE DISTRIBUȚIE A ENERGIEI ELECTRICE

CUPRINS

Capitolul I. Dispoziții generale	2
Secțiunea 1. Domeniul de aplicare	2
Secțiunea 2. Termeni și definiții.....	3
Secțiunea 3. Etapele procesului de racordare la rețeaua electrică	6
Capitolul II. Proceduri aferente eliberării avizului de racordare	6
Secțiunea 1. Documentarea preliminară și informarea solicitanților	6
Secțiunea 2. Cererea de racordare	7
Secțiunea 4. Emiterea, modificarea, prelungirea termenului de valabilitate și anularea avizului de racordare.....	10
Capitolul III. Racordarea la rețelele electrice cu capacități limitate	15
Secțiunea 1. Principii de alocare a capacității de racordare la rețelele electrice cu capacități limitate..	15
Secțiunea 2. Racordarea în condiții flexibile.....	16
Secțiunea 3. Racordarea centralelor electrice și/sau a instalațiilor de stocare destinate acoperirii consumului propriu.....	17
Secțiunea 4. Racordarea cu condiția finanțării de către solicitant a lucrărilor de creștere a capacității elementelor de sistem din perimetrul imediat al punctului de racordare.	18
Secțiunea 6. Racordarea centralelor electrice condiționată de finanțarea de către solicitant a dezvoltării unor porțiuni de rețea neincluse în planul de dezvoltare aprobat de ANRE	18
Secțiunea 7. Licitările pentru alocarea capacității rețelelor electrice în vederea racordării centralelor electrice și/sau a instalațiilor de stocare noi	19
Capitolul IV. Proiectarea și executarea și punerea sub tensiune a instalației de racordare	20
Secțiunea 1. Proiectarea și executarea instalației de racordare. Contractul de racordare.	20
Secțiunea 2. Admiterea în exploatare și punerea sub tensiune a instalațiilor de racordare, de utilizare și a centralelor electrice.....	22
Secțiunea 3. Certificatul de racordare. Apartenența și delimitarea responsabilității de exploatare a rețelelor electrice și instalațiilor electrice.....	23
Secțiunea 4. Punerea sub tensiune a instalațiilor electrice.	25
Secțiunea 5. Modificarea instalațiilor aferente locurilor de consum și/sau producere existente și actualizarea certificatului de racordare.....	26
Secțiunea 6. Prevederi specifice racordării la rețelele electrice a blocurilor locative	27
Secțiunea 7. Proceduri aplicabile prosumatorilor de energie electrică	27

Secțiunea 7. Proceduri aplicabile prosumatorilor de energie electrică din sistemele de distribuție închise și comunitățile de energie a cetățenilor	29
Capitolul IV. Prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice	29
Secțiunea 1. Contractarea serviciului de transport și de distribuție a energiei electrice	29
Secțiunea 2. Drepturile și obligațiile părților	30
Secțiunea 3. Sistarea prestării serviciului, întreruperea și limitarea livrării energiei electrice	34
Secțiunea 4. Deconectarea și reconectarea la rețeaua electrică a instalației utilizatorului de sistem	36
Secțiunea 5. Evidența energiei electrice	39
Secțiunea 6. Facturarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice	40
Secțiunea 7. Condiții referitoare la funcționarea instalațiilor electrice ale utilizatorilor de sistem	43
Secțiunea 8. Dispoziții speciale	44
ANEXE	45
Anexa nr. 1	45
Anexa nr. 2	47
Anexa nr.3	49
Anexa nr.4	52
Anexa nr.5	55

CAPITOLUL I. DISPOZIȚII GENERALE

Secțiunea 1. Domeniul de aplicare

- 1. Prevederile prezentului Regulament se aplică la:**
 - 1.1. racordarea locurilor de consum și/sau producere noi;
 - 1.2. modificarea instalațiilor de racordare existente, a locurilor de consum și/sau producere și/sau stocare existente;
 - 1.3. condițiile aferente eliberării, actualizării, modificării, păstrării valabilității, prelungirii și anulării avizelor de racordare;
 - 1.4. relațiile dintre operatorii de sistem cu utilizatorii de sistem privind contractarea serviciilor de transport și/sau de distribuție a energiei electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice.

- 2. Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice (în continuare – Regulament) reglementează:**

- 1.1. etapele, procedurile, termenele și condițiile de racordare a locurilor de consum și/sau producere noi, a instalațiilor de stocare a energiei electrice noi la rețelele electrice de transport sau de distribuție a energiei electrice;
- 1.2. etapele, procedurile, termenele și condițiile de modificare a instalațiilor de racordare existente, instalațiilor de utilizare existente, centralelor electrice și/sau instalațiilor de stocare a energiei electrice existente;
- 1.3. raporturile juridice, drepturile și obligațiile operatorilor de sistem și ale utilizatorilor de sistem privind prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice;
- 1.4. termenele și condițiile de sistare a prestării serviciilor de transport sau de distribuție a energiei electrice, de întrerupere, de limitare a livrării energiei electrice, de deconectare și de reconectare la rețelele electrice a instalațiilor de utilizare, a centralelor electrice și/sau a instalațiilor de stocare a energiei electrice.

Secțiunea 2. Termeni și definiții

3. În sensul prezentului Regulament se utilizează termenii definiți în Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică (în continuare Legea 164/2025), Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 10/2016 cu privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, codul urbanismului și construcțiilor, Codul rețelilor electrice cu privire la racordare, Regulamentul de admitere în exploatare a instalațiilor electrice, precum și următorii termeni și definiții:

- 3.1. **act de delimitare** – act ce stabilește punctul de delimitare a instalațiilor electrice aflate în proprietatea operatorului de sistem de instalația de racordare a utilizatorului de sistem;
- 3.2. **aviz de racordare** - aviz scris, care se emite de către operatorul de sistem, la cererea unui potențial utilizator de sistem, în care se indică condițiile tehnico-economice de racordare la rețeaua electrică publică a instalației de utilizare, a centralei electrice din cadrul locului de consum, de consum și/sau producere, cât și condițiile de utilizare a rețelei electrice după punerea sub tensiune a instalației de utilizare sau a centralei electrice respective;
- 3.3. **capacitate de racordare garantată** – existența infrastructurii necesare a rețelei electrice de transport și/sau de distribuție și a posibilităților tehnice pentru acomodarea puterii electrice solicitate prin cererea de racordare a instalațiilor aferente locului de consum și/sau de producere la rețeaua electrică publică, fără a fi necesare lucrări suplimentare de întărire/dezvoltare a rețelilor electrice;
- 3.4. **capacitate de racordare condiționată** – existența unor constrângeri de ordin tehnic pentru acomodarea puterii electrice solicitate prin cererea de racordare a instalațiilor unui loc de consum și/sau de producere a energiei electrice, pentru eliminarea cărora sunt necesare lucrări suplimentare de întărire a rețelei electrice existente sau construcția unor elemente de rețea noi;
- 3.5. **capacitate de racordare flexibilă** – existența unor constrângeri de ordin tehnic pentru acomodarea puterii electrice solicitate prin cererea de racordare a instalațiilor unui loc de consum și/sau de producere a energiei electrice, care pot fi evitate prin impunerea unor condiții privind limitarea și controlul injectiei/extragerii de energie electrică în/din rețeaua electrică de transport sau de distribuție;
- 3.6. **capacitate de racordare disponibilă** – capacitatea rețelei electrice de transport sau de distribuție, care poate fi alocată pentru racordări noi fără a prejudicia siguranța funcționării sistemului de transport sau de distribuție, calculată conform principiilor stabilite de prezentul Regulament;

- 3.7. **certificat de racordare** - documentul emis de către operatorul de rețea pentru un loc de consum și/sau de producere prin care se certifică îndeplinirea condițiilor de racordare la rețea, respectiv realizarea instalației de racordare și a instalațiilor electrice ale utilizatorului, și prin care se stabilesc condiții tehnice de utilizare a rețelei după punerea sub tensiune finală a instalației;
- 3.8. **cerere de racordare** – cerere depusă de un utilizator de sistem în adresa operatorului de sistem, prin care se solicită emiterea unui aviz de racordare la rețeaua electrică a instalațiilor aferente unui loc de consum/producere/stocare nou, sau modificarea instalațiilor unui loc de consum/producere/stocare existent.
- 3.9. **contract de racordare** – contractul încheiat între operatorul de sistem și solicitant, având ca obiect racordarea la rețeaua electrică a operatorului de sistem a instalației electrice, centralei și/sau instalației de stocare a solicitantului, prin realizarea lucrărilor de întărire sau de dezvoltare a rețelelor electrice de transport sau de distribuție și/sau a instalației racordare, conform cerințelor stabilite în avizul de racordare sau în condițiile de interconectare emise solicitantului respectiv;
- 3.10. **control al echipamentului de măsurare** – ansamblu de operațiuni efectuate de către operatorul de sistem, cu sau fără utilizarea aparatelor speciale, în scopul stabilirii modului de funcționare a echipamentului de măsurare și pentru constatarea intervențiilor în funcționarea echipamentului de măsurare, inclusiv pentru verificarea integrității echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate;
- 3.11. **convenție de interacțiune** – act semnat de operatorul de sistem și un consumator noncasnic/producător instalațiile electrice ale căruia sunt racordate la rețeaua electrică a operatorului de sistem, prin care se precizează puterea maximă racordată, puterea consumată în orele sarcinii de vârf ale curbei de sarcină, capacitatea de reducere a sarcinii în cazul deficitului de putere sau a restricțiilor în furnizarea energiei electrice, modul de realizare a dirijării operaționale prin dispecer, reglajul protecțiilor, executarea manevrelor, intervențiile în caz de incidente și programul de activitate al consumatorului noncasnic/producătorului;
- 3.12. **deconectare** – desfacere a legăturii dintre rețeaua electrică a operatorului de sistem și instalațiile electrice ale consumatorului final, sau centrala electrică prin intermediul aparatelor de comutație ori prin decuplarea conductoarelor sau a cablurilor de la rețeaua electrică;
- 3.13. **declarația electricianului autorizat** – declarație pe propria răspundere formulată semnată de electricianul autorizat, prin care acesta confirmă calitatea lucrărilor executate, corespunderea instalației electrice cerințelor avizului de racordare, documentației de proiect, cerințelor de securitate, actelor normative și documentelor normativ-tehnice;
- 3.14. **limitarea livrării energiei electrice** - diminuarea de către operatorul de sistem a cantității de energie electrică livrată utilizatorului de sistem;
- 3.15. **loc de consum temporar** - loc de consum în care se utilizează energie electrică pentru o perioadă de timp, mai scurtă de un an, în scopul construirii, reparării sau amenajării unor obiective, precum și pentru organizarea sau desfășurarea unor activități ocazionale;
- 3.16. **loc de producere** - incinta sau zona în care sunt amplasate centralele electrice ale unui utilizator de sistem;
- 3.17. **lucrări de întărire** – lucrări realizate de operatorul de sistem la solicitarea unui utilizator de sistem, finanțate de utilizatorul de sistem, care au ca scop înlocuirea sau montarea unor elemente suplimentare de rețea pentru a oferi utilizatorului de sistem posibilitatea racordării instalației sale de consum și sau de producere la rețeaua electrică publică;
- 3.18. **operator de sistem** - operatorul sistemului de transport, operatorul sistemului de distribuție sau operatorul sistemului de distribuție închis al energiei electrice;
- 3.19. **preț de pornire a licitației** – valoarea în lei per MW, stabilită de operatorul sistemului de transport ca valoare de pornire la organizarea licitațiilor pentru alocarea capacităților de racordare;

- 3.20. **punct de delimitare** - loc în care instalațiile electrice ale consumatorului final sau producătorului de energie electrică se delimitează, în baza dreptului de proprietate, de instalațiile electrice ale întreprinderii electroenergetice sau loc în care instalațiile electrice ale întreprinderilor electroenergetice se delimitează în baza dreptului de proprietate;
- 3.21. **putere aprobată** - putere activă maximă, indicată în avizul de racordare sau condițiile de interconectare, pe care utilizatorul de sistem are dreptul de a o absorbi sau evacua prin instalația de racordare, ținând cont de cerințele față de factorul de putere indicate în avizul de racordare sau condițiile de interconectare;
- 3.22. **puterea aprobată a centralei electrice fotovoltaice** – valoarea sumară a puterilor active nominale ale invertoarelor;
- 3.23. **putere contractată** – putere activă de extracție și/sau injecție specificată în contractul de transport/distribuție/ furnizare a energiei electrice, care nu poate depăși puterea aprobată prin avizul de racordare și se determină ca valoarea minimă dintre:
- 3.23.1. puterea declarată stabilită în declarația electricianului autorizat;
 - 3.23.2. puterea electrică determinată utilizând tensiunea nominală (U_n) și sarcina admisibilă (I_{adm}) a instalației de racordare;
 - 3.23.3. puterea electrică, solicitată de utilizatorul de sistem, determinată utilizând tensiunea nominală (U_n) și curentul nominal (I_n) al disjuncteurului aparatului de protecție, instalat de operatorul de sistem.
- 3.24. **putere contractată** – putere activă de extracție și/sau injecție specificată în contractul de transport/distribuție/ furnizare a energiei electrice, care nu poate depăși puterea aprobată specificată în avizul de racordare și care este determinată ca valoarea minimă dintre:
- 3.24.1. puterea declarată stabilită în declarația electricianului autorizat;
 - 3.24.2. puterea declarată stabilită în declarația electricianului autorizat;
 - 3.24.3. puterea electrică determinată utilizând tensiunea nominală (U_n) și sarcina admisibilă (I_{adm}) a instalației de racordare;
 - 3.24.4. puterea electrică, solicitată de utilizatorul de sistem, determinată utilizând tensiunea nominală (U_n) și curentul nominal (I_n) al disjuncteurului aparatului de protecție, instalat de operatorul de sistem.
- 3.25. **putere minimă de avarie** – putere electrică strict necesară consumatorului final pentru menținerea în funcțiune a mijloacelor tehnice care asigură securitatea utilajului și a personalului;
- 3.26. **putere minimă tehnologică** – cea mai mică putere electrică necesară unui consumator final pentru menținerea în funcțiune a echipamentelor și a instalațiilor, a căror funcționare este impusă de procesul tehnologic, în scopul evitării unor pierderi de producție irecuperabile;
- 3.27. **putere minimă tehnologică** – cea mai mică putere electrică necesară unui consumator final pentru menținerea în funcțiune a echipamentelor și a instalațiilor, a căror funcționare este impusă de procesul tehnologic, în scopul evitării unor pierderi de producție irecuperabile;
- 3.28. **rețea electrică publică** – rețeaua electrică amplasată pe terenuri publice, deținută de operatorii sistemelor de transport și de distribuție a energiei electrice, de operatorii sistemelor de distribuție închise precum și de comunitățile de energie ale cetățenilor;
- 3.29. **situație de avarie în sistemul electroenergetic** – situație în care, din cauza avarierii unor instalații și utilaje electroenergetice sau a dezechilibrării balanței de producere și de consum a energiei și puterii electrice, parametrii de funcționare ai sistemului electroenergetic nu pot fi menținuți în limite admisibile;

- 3.30. **sistarea prestării serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice** – suspendarea temporară a prestării serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice în punctele de racordare la rețelele electrice sau în alt punct convenit de către părți;
- 3.31. **studiu de soluții** – studiu realizat contra cost de operatorul de sistem la solicitarea unui utilizator de sistem, prin care se identifică lucrările și costurile estimative de dezvoltare a rețelei electrice de transport necesare pentru satisfacerea cererii de racordare a utilizatorului respectiv.
- 3.32. **violarea sigiliului** - falsificarea sigiliului aplicat de către operatorul de sistem; înlăturarea sigiliului aplicat de către operatorul de sistem; deteriorarea sau altă intervenție asupra sigiliului autentic aplicat de către operatorul de sistem, care conduce la deplasarea lui pe cordon; ruperea cordonului sigiliului, ori altă formă de intervenție asupra integrității acestuia.

Secțiunea 3. Etapele procesului de racordare la rețeaua electrică

4. Orice persoană fizică sau juridică are dreptul să solicite racordarea instalației electrice aferente locului de consum/ producere și/sau stocare a energiei electrice, la rețeaua electrică a **operatorului de sistem** care își desfășoară activitatea în apropierea nemijlocită a amplasamentului locului de consum și/sau producere respectiv.

5. În sensul prezentului Regulament, un operator de sistem este considerat utilizator în relația cu operatorul rețelei electrice din amonte, la care sunt racordate instalațiile pe care le deține.

6. Procesul de racordare, în funcție de rețeaua la care se solicită racordarea (de transport sau de distribuție), de nivelul de tensiune al rețelei, de puterea de consum și/sau de generare, implică următoarele etape:

- 6.1.Documentarea și informarea preliminară a solicitantului;
- 6.2.Depunerea de către solicitant a cererii de racordare, însoțite de documentația **prevăzută la pct.18, la** operatorul de sistem;
- 6.3.Stabilirea soluției de racordare la rețeaua electrică și emiterea de către operatorul de sistem a avizului de racordare;
- 6.4.Încheierea contractului de racordare între operatorul de sistem și solicitant, după caz;
- 6.5.Realizarea lucrărilor de dezvoltare sau întărire a rețelei electrice prevăzute de contractul de racordare, după caz;
- 6.6.Realizarea lucrărilor de racordare la rețeaua electrică și admiterea în exploatare a instalației electrice și/sau centralei electrice, instalației de stocare;
- 6.7.Parcurgerea procedurii de notificare în cazurile și în modul stabilite în prezentul Regulament și în Codul rețelilor electrice cu privire la racordarea la rețelele electrice.
- 6.8.Emiterea de către operatorul de sistem a certificatului de racordare a locului de consum și/sau de producere;
- 6.9.Punerea sub tensiune finală a instalației interne a locului de consum și/sau producere.

CAPITOLUL II. PROCEDURI AFERENTE ELIBERĂRII AVIZULUI DE RACORDARE

Secțiunea 1. Documentarea preliminară și informarea solicitanților

7. Operatorul sistemului de transport și operatorul sistemului de distribuție sunt obligați să publice în mod clar și transparent informații privind capacitatea disponibilă pentru noi racordări în zona sa de operare, cu o granularitate spațială ridicată, respectând cerințele privind confidențialitatea informațiilor oficiale cu accesibilitate limitată, inclusiv informații privind capacitatea care face obiectul cererilor de racordare și posibilitatea încheierii acordurilor de racordare în condiții flexibile în zone congestionate. Obligația dată se aplică inclusiv în raport cu informațiile cu privire la criteriile utilizate la calcularea capacității disponibile pentru racordări noi. Operatorii de sistem actualizează aceste informații în mod regulat, cel puțin o dată pe lună.

8. Operatorii de sistem sunt obligați să elaboreze proceduri operaționale interne privind realizarea fiecărei etape a procesului de racordare, cu respectarea strictă a termenelor stabilite de prezentul Regulament. Informația privind procedurile aferente procesului de racordare, inclusiv termenele stabilite pentru fiecare etapă, se vor publica pe pagina oficială a operatorului de sistem.

9. La solicitarea unui potențial utilizator de sistem, operatorul de sistem relevant este obligat să prezinte informații detaliate privind capacitățile disponibile ale rețelei electrice pentru racordare, procedurile aferente procesului de racordare, condițiile legale pentru racordare și documentele ce urmează a fi anexate la o cerere de racordare.

10. Parcurgerea etapei preliminare de documentare și informare nu este obligatorie pentru solicitant.

Secțiunea 2. Cererea de racordare

11. În vederea racordării la rețelele electrice a instalațiilor aferente locurilor de consum și /sau producere, solicitantul persoană fizică sau persoană juridică depune la operatorul de sistem care își desfășoară activitatea în limitele teritoriului autorizat prin licență o cerere de racordare.

12. Solicitanții au obligația să adreseze cererea de racordare, cererea de actualizare a avizului de racordare sau certificatului de racordare, înainte de a începe realizarea instalației electrice care urmează a fi racordată la rețeaua electrică, respectiv modificarea celei existente.

13. În scopul obținerii avizului de racordare pentru instalațiile electrice, centrale electrice sau instalațiile de stocare cu putere solicitată mai mică de 1 MW, solicitantul se adresează operatorului sistemului de distribuție, iar în cazul în care primește refuz de la operatorul sistemului de distribuție din motive argumentate, solicitantul este în drept să se adreseze operatorului sistemului de transport.

14. Formularul cererii de racordare, elaborat de operatorul de sistem, precum și informațiile cu privire la procedura, condițiile și actele necesare de prezentat în scopul obținerii avizului de racordare, cât și informația suplimentară pe care operatorii o pot solicita în conformitate cu prevederile Codului rețelelor electrice cu privire la racordare și a Cerințelor cu aplicabilitate generală pentru unitățile generatoare se publică pe pagina web oficială a operatorului de sistem.

15. Cererea de racordare se depune de către solicitant în următoarele situații:

- 15.1. apariția unui loc de consum nou, definitiv sau temporar;
- 15.2. apariția unui loc de consum și producere nou;
- 15.3. apariția unui loc de producere nou;
- 15.4. apariția unui loc de consum și/sau de producere cu instalații de stocare nou;
- 15.5. modificarea puterii electrice a instalației de utilizare, a centralei electrice sau a instalației de stocare existente;
- 15.6. reconstrucția instalației electrice și/sau centralei electrice existente;
- 15.7. modificarea unui loc de consum prin racordarea de centrale electrice, surse de energie electrică de rezervă și/sau instalații de stocare la instalația de utilizare existentă, pentru acoperirea

consumului propriu cu asigurarea categoriei de fiabilitate în continuitatea alimentării corespunzătoare..

- 15.8. modificarea instalației de racordare;
- 15.9. racordarea instalației aferente locului de consum, de consum și/sau producere, la rețeaua electrică cu un alt nivel de tensiune;
- 15.10. separarea instalațiilor unui utilizator de instalațiile altui utilizator, în vederea racordării directe a acestora la rețeaua electrică a operatorului de sistem;
- 15.11. Modificarea punctului de delimitare;
- 15.12. Modificarea punctului de măsurare;
- 15.13. Executarea unor condiții privind alimentarea cu energie electrică ce impun introducerea de elemente noi sau modificarea unor elemente din instalația de racordare cu altele având alte caracteristici tehnice;
- 15.14. Modificarea amplasamentului instalațiilor aferente unui loc de consum și/sau producere și/sau stocare, fără depășirea puterii aprobate prin certificatul de racordare;
- 15.15. Strămutarea rețelei electrice a operatorului de sistem

16. Prin derogare de la prevederile **pct. 15**, consumatorii finali pot instala în perimetrul locului de consum centrale electrice destinate exclusiv acoperirii consumului propriu, fără injectarea surplusului de energie electrică produsă în rețeaua electrică publică, cu o putere de cel mult 3kW. În acest caz, punerea sub tensiune a centralelor respective se va realiza cu respectarea cerințelor Regulamentului de admiterea în exploatare a instalațiilor electrice, printr-o notificare simplificată adresată de utilizatorul de sistem operatorului de sistem relevant, fără a fi necesară depunerea unei cereri de racordare. Modelul notificării se publică de operatorul de sistem pe pagina web oficială.

17. În cererea de racordare sunt indicate cel puțin următoarele informații:

- 17.1. datele de identificare ale solicitantului;
- 17.2. scopul cererii de racordare, conform situațiilor prevăzute **la pct.15;**
- 17.3. tipul instalației (consum, producere, stocare, sau o combinație din cele trei tipuri);
- 17.4. valoarea maximă a puterii active care va fi consumată din/injectată în rețeaua electrică publică după racordare;
- 17.5. categoria receptoarelor electrice de la locul de consum, conform cerințelor de fiabilitate a alimentării cu energie electrică;
- 17.6. tipul receptoarelor electrice ce urmează a fi utilizate (trifazat, monofazat etc.);
- 17.7. datele de identificare ale locului de consum/producere, inclusiv adresa, numărul/numerele cadastrale ale terenurilor.

18. La cererea de racordare se anexează următoarele acte:

18.1. în cazul persoanelor fizice:

- 18.1.1. copia actului, care atestă dreptul de proprietate sau calitatea de posesor de drept limitat al solicitantului asupra imobilului sau terenului unde urmează să fie amplasat locul de consum și/sau producere respectiv;
- 18.1.2. copia procurii, întocmită în modul corespunzător, pe numele mandatarului, împuternicit să reprezinte interesele solicitantului, după caz;

18.2. în cazul persoanelor juridice:

- 18.2.1. copia actului, care atestă dreptul de proprietate, sau calitatea de posesor de drept limitat al solicitantului asupra imobilului sau terenului unde urmează să fie amplasat locul de consum/producere respectiv;
- 18.2.2. planul de amplasare în zonă a instalației aferente locului de consum, consum și/sau producere și/sau stocare, pentru care se solicită racordarea;
- 18.2.3. copia procurii, întocmită în modul corespunzător, pe numele mandatarului, împuternicit să reprezinte interesele solicitantului, după caz;

19. Dacă cererea de racordare a fost depusă în baza unui alt drept decât cel de proprietate asupra imobilului sau terenului unde urmează să fie amplasat locul de consum și/sau producere și sau stocare respectiv, solicitantul anexează la cerere acordul prealabil scris al proprietarului imobilului sau terenului respectiv pentru construcția instalației de utilizare sau centralei electrice, după caz.

20. La etapa de înregistrare a cererii de racordare, operatorul de sistem este în drept să solicite prezentarea, cu scopul verificării veridicității, a originalelor documentelor specificate **la pct.18**.

21. Cererea de racordare, însoțită de actele menționate **în pct. 18** al prezentului Regulament, se transmite operatorului de sistem prin intermediul unui sistem informațional pus la dispoziție de operator, prin poștă, fax, e-mail, depunere directă la oficiul operatorului de sistem.

22. În vederea gestionării cererilor privind racordarea la rețelele electrice a centralelor electrice și instalațiilor de stocare, operatorii de sistem sunt obligați să dezvolte sisteme informaționale și proceduri comune, care vor permite gestionarea centralizată a cererilor de racordare și schimbul operativ de informații aferente cererilor de racordare înregistrate.

23. Cererea de racordare transmisă operatorului de sistem prin oricare din modalitățile menționate **la pct. 21**, se semnează în mod obligatoriu de solicitant sau de persoana împuternicită legal al solicitantului și se consideră completă dacă au fost anexate toate actele menționate la **pct. 18 din prezentul Regulament**. Cererile transmise în format electronic trebuie autentificate prin semnătură electronică.

24. Cererile de racordare, indiferent de modalitatea de recepționare, se înregistrează în ziua depunerii. Dacă cererea în format electronic a fost transmisă de solicitant după ora 17.00 a unei zile lucrătoare, sau într-o zi de odihnă, operatorul înregistrează cererea în următoarea zi lucrătoare.

25. Operatorul de sistem are la dispoziție **3 zile lucrătoare** de la data înregistrării cererii de racordare pentru a verifica dacă setul de acte anexat la cererea de racordare este complet. În acest termen, operatorul este obligat să analizeze setul de acte și, după caz, să notifice solicitantul cu privire la completările necesare, indicând exhaustiv documentele și/sau informația lipsă care trebuie completată sau prezentată operatorului de sistem.

26. Dacă solicitantul nu prezintă actele relevante în termen de **3 zile lucrătoare** din data notificării, operatorul de sistem respinge cererea de racordare și informează solicitantul despre aceasta. Respingerea unei cereri de racordare nu reprezintă un impediment pentru solicitant de a depune o nouă cerere de racordare, cu anexarea actelor solicitate.

27. Examinarea unei cereri de racordare se finalizează prin emiterea avizului de racordare sau prin prezentarea unui refuz argumentat solicitantului. Avizul de racordare, sau refuzul argumentat se va prezenta solicitantului de către operatorul de sistem relevant în următoarele termene:

- 27.1. în cazul racordării la rețeaua electrică de transport – **15 zile** de la înregistrarea cererii unui potențial consumator final;
- 27.2. în cazul racordării la rețeaua electrică de distribuție – **10 zile** de la înregistrarea cererii unui potențial consumator final;

27.3. în cazul racordării unei centrale electrice și/sau a unei instalații de stocare a energiei, – **30 de zile** de la înregistrarea cererii unui potențial producător, operator al instalației de stocare a energiei sau consumator noncasnic;

27.4. în cazul în care un consumator casnic, existent sau potențial, solicită racordarea la rețeaua electrică de distribuție a unei centrale electrice care utilizează surse regenerabile de energie, destinată acoperirii consumului propriu de energie electrică, cu o putere instalată care nu depășește puterea sa contractată de consum, operatorul sistemului de distribuție este obligat să elibereze avizul de racordare în termen de **10 zile** de la înregistrarea cererii.

28. În cazul în care potențialul consumator casnic solicită concomitent racordarea instalației de utilizare și racordarea centralei electrice care utilizează surse regenerabile de energie, operatorul sistemului de distribuție eliberează un singur aviz de racordare.

29. În caz de refuz de eliberare a avizului de racordare, operatorul de sistem este obligat să notifice în scris solicitantul despre acest fapt, cu indicarea motivelor și a argumentelor justificate din punct de vedere tehnic care au stat la baza refuzului și să prezinte cel puțin următoarele informații:

29.1. Informații pertinente despre capacitatea maximă de extracție/injecție care poate fi acceptată în punctul de racordare respectiv, cât și posibilitate depunerii unei cereri pentru capacitatea disponibilă;

29.2. Măsurile necesare pentru înlăturarea motivelor de refuz, inclusiv măsurile potențiale necesare pentru dezvoltarea rețelelor electrice de transport sau de distribuție, pentru asigurarea respectării zonelor de protecție a rețelelor electrice și, după caz, termenele concrete de realizare a dezvoltării acestora;

29.3. Informarea solicitantului privind dreptul acestuia de a solicita racordarea în condiții de capacitate limitată a rețelei în conformitate cu prevederile Capitolului III din prezentul Regulament.

30. În cazul în care capacitatea maximă de extracție/injecție care poate fi acceptată în punctul de racordare, este mai mică decât capacitatea solicitată prin cererea de racordare, cu acordul scris al solicitantului, operatorul de sistem relevant va emite avizul de racordare cu o putere aprobată mai mică decât cea indicată inițial în cererea de racordare, astfel încât să nu se admită suprasolicitarea rețelei la care se va realiza racordarea.

31. Solicitanții cărora li s-a refuzat accesul la rețelele electrice de transport sau de distribuție au dreptul să depună o reclamație la Agenție în acest sens. La examinarea reclamației, Agenția verifică dacă operatorii de sistem și-au îndeplinit obligațiile stabilite în Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică și prezentul Regulament, inclusiv cu privire la prezentarea de informații pertinente privind măsurile necesare pentru dezvoltarea rețelelor electrice și privind termenele concrete de realizare a dezvoltării acestora.

Secțiunea 4. Emiterea, modificarea, prelungirea termenului de valabilitate și anularea avizului de racordare.

32. Operatorul sistemului de distribuție este obligat să includă în avizul de racordare eliberat solicitantului cerințele tehnice specificate de operatorul sistemului de transport.

33. Operatorul sistemului de transport are obligația de a elabora și a transmite operatorului sistemului de distribuție cerințele tehnice obligatorii pentru a fi incluse în avizele de racordare. Setul de cerințe tehnice obligatorii se va elabora în baza Codului rețelelor electrice cu privire la racordare, Cerințelor cu aplicabilitate generală pentru unitățile generatoare, alte acte normative aplicabile, separat pentru diferite tipuri de cereri de racordare. Tipurile cererilor de racordare și respectiv cerințele aplicabile, se vor stabili de comun acord de operatorul sistemului de transport și operatorul sistemului de distribuție.

34. Se interzice includerea în avizele de racordare a cerințelor tehnice sau a cerințelor de calitate superioare celor stabilite în actele normative și documentele normativ – tehnice.

35. Puterea minimă aprobată pentru racordare la rețelele de joasă tensiune (230/400V) poate fi de **3 kW** în cazul unui racord monofazat, și **11 kW** în cadrul racordului trifazat. Puterea maximă aprobată în cazul racordului monofazat poate fi de **7. kW**.

36. Operatorul de sistem refuză eliberarea avizului de racordare în următoarele situații:

36.1. în lipsa de capacitate a rețelei electrice, motivată de faptul că nu există rețea electrică sau că rețeaua electrică existentă nu dispune de capacitatea tehnică necesară pentru a fi satisfăcute cerințele solicitantului;

36.2. pentru clădirile rezidențiale și nerezidențiale care sunt construite în zonele de protecție ale rețelelor electrice, stabilite în conformitate cu Regulamentul privind zonele de protecție ale rețelelor electrice;

37. Utilizatorii de sistem, cererile de racordare ale cărora au fost respinse din motivul lipsei de capacitate a rețelei electrice, sunt în drept să solicite operatorului de sistem relevant:

37.1. Eliberarea avizului de racordare cu capacitate de racordare flexibilă;

37.2. Eliberarea avizului de racordare cu capacitate de racordare condiționată;

37.3. Înscrierea în lista de așteptare a avizelor de racordare. Cererile din lista de așteptare vor fi examinate și gestionate în conformitate cu prevederile Capitolului III „Racordarea la rețelele electrice cu capacități limitate” din prezentul Regulament.

38. În lipsa motivelor de respingere a cererii de racordare, argumentate în temeiul prevederilor Legii 164/2025 cu privire la energia electrică și prezentul Regulament, operatorul de sistem relevant este obligat să emită solicitantului avizul de racordare, în termenul stabilit la **pct. 27** din prezentul Regulament. Avizul de racordare se eliberează gratuit.

39. În situația în care operatorul de sistem a identificat mai multe soluții de racordare, operatorul de sistem informează solicitantul despre acest fapt, iar solicitantul urmează să selecteze una din posibilitățile de racordare identificate.

40. Avizul de racordare va conține obligatoriu:

40.1. scopul cererii de racordare, conform pct. 16-17

40.2. numărul cadastral al imobilului sau terenului unde urmează să fie amplasată instalația de utilizare, centrala electrică și/sau instalația de stocare respectivă;

40.3. condițiile tehnice-economice de racordare la rețeaua electrică, pentru satisfacerea cerințelor utilizatorului de sistem, indicate în cerere;

40.4. etapele de dezvoltare, după caz;

40.5. condițiile de livrare/consum a energiei electrice din rețeaua electrică după punerea sub tensiune a obiectului specificat în cerere, inclusiv condițiile de racordare flexibile.

41. În cazul în care instalația de utilizare/centrala electrică urmează să fie amplasată pe mai multe terenuri sau imobile adiacente, în avizul de racordare se indică toate numerele cadastrale pe care se preconizează să fie amplasată aceasta.

42. În cazul cererilor de racordare la rețeaua electrică de distribuție a instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali, a centralelor electrice și/sau a instalațiilor de stocare cu o putere instalată mai mare sau egală cu 1 MW, pentru asigurarea funcționării fiabile, siguranței rețelelor electrice interconectate și respectarea parametrilor și a indicatorilor de calitate a serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice pentru utilizatorii de sistem din zona deservită, condițiile avizului de racordare se coordonează cu operatorul sistemului de transport. Pentru centralele electrice cu puterea instalată cuprinsă între **200 kW și 1 MW**, operatorul sistemului de distribuție coordonează cu operatorul sistemului de transport doar existența capacității în rețeaua electrică pentru racordarea puterii de generare și doar în următoarele cazuri:

- 42.1. centrale electrice și/sau instalațiile de stocare cu puterea instalată mai mică de 1 MW, în cazul în care aceasta nu urmează a fi racordată la un loc de consum existent;
- 42.2. centrale electrice și/sau instalațiile de stocare cu puterea instalată mai mare sau egală cu 200 kW, instalate la un loc de consum existent.

43. Acțiunile de coordonare a condițiilor tehnice, menționate la **pct.41**, se vor realiza de operatorii de sistem în limitele termenului de eliberare a avizului de racordare stabilit **la pct. 27**. În acest sens, operatorii de sistem colaborează în scopul de a stabili procese și măsuri de coordonare a avizelor de racordare și de informare privind starea avizelor valabile.

44. Lunar operatorul sistemului de distribuție transmite operatorului sistemului de transport informația privind avizele de racordare eliberate pentru racordarea centralelor electrice și/sau instalațiilor de stocare, a puterii instalate a centralelor electrice și/sau instalațiilor de stocare racordate la rețeaua electrică de distribuție, punctele de racordare, precum și tipul tehnologiei de producere a energiei electrice.

45. În cazul eliberării avizului de racordare pentru separarea evidenței la consumatorul casnic pentru alte scopuri decât cele indicate în contractul de furnizare a energiei electrice, operatorul de sistem nu solicită modificarea instalației de racordare dacă aceasta permite tranzitarea întregii puteri electrice necesare pentru consumul casnic și noncasnic și nu se majorează puterea contractată de persoana respectivă.

46. Racordarea și modificarea instalațiilor electrice ale entităților din lista ce urmează de realizează în baza unui aviz de racordare și a unui proiect unic:

- 46.1. zonelor economice libere;
- 46.2. parcurilor industriale;
- 46.3. sistemelor de distribuție închise;
- 46.4. întovărășirilor pomicole;
- 46.5. cooperativelor de construcție a garajelor;
- 46.6. comunităților de energie ale cetățenilor;
- 46.7. blocurilor locative și altor asociații de coproprietari;
- 46.8. parcări subterane dotate cu stații de încărcare a automobilelor.

47. În situațiile menționate la **pct.46**, avizele de racordare se vor elibera persoanelor împuternicite legal de către entitățile menționate.

48. Prin derogare de la pct. **pct. 46**, operatorul de sistem poate elibera avize de racordare distincte rezidenților în cazul în care infrastructura de rețea a parcului industrial sau a zonei economice libere nu asigură fiabilitatea alimentării cu energie electrică, sau capacitatea nu permite dezvoltarea proiectului propus de unul sau mai mulți rezidenți.

49. Condițiile tehnice incluse în avizul de racordare se includ în certificatul de racordare și rămân valabile pe toată durata de viață a instalației de utilizare/centralei electrice/instalației de stocare..

50. În termen de **2 luni** de la data emiterii avizului de racordare cu capacitate necondiționată, deținătorul avizului de racordare care intenționează să racordeze la rețea centrală/centrale electrice cu puterea instalată mai mare de 200 kW sau instalații de stocare a energiei cu puterea de injecție de 1 MW și mai mare, sunt obligați să depună la operatorul de sistem garanții financiare de bună execuție a avizelor de racordare. Cuantumul garanțiilor financiare de bună execuție a avizelor de racordare, condițiile, cerințele, termenele de depunere și de restituire a acestora, precum și cazurile în care garanția financiară de bună execuție se utilizează de către operatorul de sistem pentru dezvoltarea rețelei electrice se stabilesc prin Hotărârea ANRE privind garanțiile financiare de bună execuție a avizelor de racordare. În cazul avizelor de racordare emise pentru capacități de racordare condiționate, termenul de 2 luni se va calcula de la data punerii în funcțiune a lucrărilor de întărire sau dezvoltare a rețelelor electrice, stabilită în contractul de racordare.

51. **Termenul general de valabilitate al avizelor de racordare** se calculează de la data emiterii avizului de racordare și se stabilește după cum urmează:

- 51.1. 12 luni de la data emiterii avizului de racordare pentru o instalație de utilizare;
- 51.2. 24 de luni de la data emiterii avizului de racordare pentru o centrală electrică și/sau instalație de stocare, inclusiv în situațiile în care centrala electrică și/sau instalația de stocare este încadrată la un loc de consum existent;

52. Termenul general de valabilitate a avizului de racordare este aplicabil pentru situațiile în care la data înregistrării cererii de racordare operatorul de sistem dispune de capacitate de racordare garantată sau capacitate de racordare flexibilă.

53. Termenul de valabilitate al avizelor de racordare, eliberate în cazul **capacității de racordare condiționate**, se va calcula ținând cont de termenul stabilit în contractul de racordare semnat de operatorul de sistem și utilizatorul de sistem, pentru realizarea de către operatorul de sistem relevant a lucrărilor de întărire sau de dezvoltare necesare și, după caz, a lucrărilor de construcție a instalației de racordare, în vederea racordării solicitate de utilizatorul de sistem. În acest caz, termenul de valabilitate se va calcula prin însumarea termenului stabilit în contractul de racordare pentru finalizarea lucrărilor de către operatorul de sistem și a termenului prevăzut de punctul 51.

54. Prin derogare de la **punctele 51 și 53**, pentru producătorul căruia i s-a confirmat statutul de producător eligibil prin hotărâre de Guvern sau a Agenției, termenul de valabilitate al avizului de racordare, la cererea producătorului respectiv, se modifică de operatorul de sistem și se stabilește conform termenului de punere în funcțiune a centralei electrice, indicat în hotărârea de Guvern sau a Agenției.

55. Cu condiția menținerii termenului de valabilitate al avizul de racordare eliberat inițial și a numărului unic de identificare acordat, avizul de racordare se modifică de către operatorul de sistem, în termen de 5 zile de la înregistrarea cererii solicitantului, depusă în limita termenului de valabilitate a avizului de racordare stabilită **la pct. 51**, în următoarele cazuri:

- 55.1. reducerea puterii aprobate prin avizul de racordare;
- 55.2. schimbarea titularului, sau modificarea datelor reflectate în avizul de racordare, fără a căror actualizare nu poate fi identificată legătura dintre avizul de racordare și titular, cu condiția menținerii garanției financiare de bună execuție sau depunerii unei garanții noi;
- 55.3. schimbarea punctului de racordare la rețeaua electrică, cu condiția că punctul de racordare nou se încadrează în regimul electric calculat pentru punctul de racordare inițial;
- 55.4. modificarea amplasamentului instalației ce urmează a fi racordată, inclusiv a numerelor cadastrale ale imobilelor sau terenurilor unde urmează să fie amplasată instalația, cu respectarea condiției menționate la pct. 3);
- 55.5. schimbarea tehnologiilor utilizate la producerea energiei electrice, inclusiv prin montarea instalațiilor de stocare a energiei electrice;
- 55.6. solicitarea dezvoltării în etape a proiectului;

56. Operatorul de sistem indică în avizul de racordare modificat data și obiectul modificărilor înregistrate.

57. La modificarea avizului de racordare în conformitate cu prevederile **pct. 55.5** operatorul de sistem poate reduce argumentat puterea electrică aprobată în avizul de racordare modificat, ținând cont de specificul tehnologiilor de generare a energiei electrice.

58. În cazul în care, la coordonarea documentației de proiect, se constată faptul că puterea electrică indicată în avizul de racordare este mai mare decât puterea calculată conform proiectului instalației, avizul de racordare se modifică din oficiu și se prezintă odată cu documentația de proiect coordonată.

59. La cererea solicitantului, termenul de valabilitate al avizului de racordare se prelungește de către operatorul de sistem, o singură dată, pentru o perioadă de până la:

- 59.1. 12 **luni** în cazul racordării instalațiilor aferente unui loc de consum, inclusiv cu instalații de stocare;

59.2. **24 luni** în cazul racordării instalațiilor aferente unui loc de producere și stocare, inclusiv a centralelor electrice și/sau instalațiile de stocare a energiei electrice instalate la un loc de consum existent;

60. Operatorul de sistem prelungește termenul de valabilitate al avizului de racordare, dacă se respectă cumulativ următoarele condiții:

60.1. Solicitantul a depus cererea de prelungire a avizului de racordare cu cel puțin 30 zile înainte de expirarea termenului de valabilitate al avizului emis inițial;

60.2. Solicitantul a prezentat autorizația de construire valabilă pentru construcția obiectului ce urmează a fi racordat cât și pentru construcția instalației de racordare, eliberată în conformitate cu Codul urbanismului ;

60.3. Solicitantul dispune de proiectul de execuție a instalației de racordare și/sau a instalațiilor aferente locului de consum și/sau de producere și/sau de stocare a energiei electrice, coordonat de operatorul de sistem relevant, cât și de proiectul de execuție a; Deținătorul avizului de racordare pentru o centrală/centrale electrice cu puterea mai mare de 200 kW și/sau o instalație de stocare cu puterea mai mare de 1 MW confirmă prelungirea valabilității garanției financiare de bună execuție a avizului de racordare, pentru o perioadă care va fi cu cel puțin 60 de zile mai mare decât perioada de prelungire solicitată.

61. Sunt exceptate de condiția stabilită la **pct. 60.2** centralele electrice care utilizează surse regenerabile de energie în cazul caselor individuale (inclusiv case familiale, case duplex, case înșiruite), în limita terenului privat pe care se amenajează centrala electrică.

62. Operatorul de sistem prelungește termenul de valabilitate al avizului de racordare, în termen de 5 zile lucrătoare de la data adresării și înregistrarea modificării în registrul avizelor de racordare. Avizul de racordare se prelungește o singură dată, pentru o perioadă stabilită la pct. .60

63. Modificarea condițiilor tehnice din avizele de racordare a căror termen de valabilitate a fost prelungit este posibilă cu acordul ambelor părți, fără a modifica puterea aprobată prin avizul eliberat inițial..

64. Avizul de racordare își încetează valabilitatea în următoarele cazuri:

64.1. la expirarea termenului de valabilitate;

64.2. în cazul în care titularul avizului de racordare nu depune garanția financiară de bună execuție în cuantumul, condițiile și termenul stabilit prin Hotărârea ANRE nr. 277/2025 privind garanțiile financiare de bună execuție a avizelor de racordare;

64.3. producătorul eligibil nu a pus în funcțiune centrala electrică care produce din surse regenerabile în termenul prevăzut de hotărârea de Guvern sau a Agenției și nu a fost prelungit termenul de punere în funcțiune a centralei electrice conform art. 37 alineat (11) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile

65. Avizul de racordare poate fi anulat la cererea solicitantului, cu condiția executării garanției financiare de bună execuție a avizului de racordare;

66. Operatorul de sistem informează solicitantul, producătorul eligibil despre anularea avizului de racordare, în termen de 10 zile lucrătoare de la anularea avizului de racordare conform prevederilor **pct. 64.**

67. Pentru gestionarea capacității rețelei electrice, operatorul de sistem ține evidența avizelor de racordare valabile eliberate solicitanților în registrul de evidență a avizelor de racordare. Registrul de evidență a avizelor de racordare conține cel puțin următoarele informații: numărul unic de identificare, denumirea solicitantului, data înregistrării cererii pentru eliberarea avizului de racordare, data eliberării avizului de racordare, data expirării valabilității avizului de racordare, o mențiune care să indice termenul de valabilitate a avizului de racordare care a fost prelungit, dacă au fost operate alte modificări în avizul de racordare, locul amplasării instalației de utilizare, a centralei electrice, puterea electrică solicitată, punctul de racordare la rețea. Operatorul de sistem este obligat să publice pe pagina web oficială informația privind

avizele de racordare eliberate și cererile respinse, indicând pentru fiecare aviz de racordare cel puțin următoarele informații: data, perioada de valabilitate, locația (date despre locația fizică, adresa electrică), capacitatea solicitată, tipul instalației de utilizare/de producere și, dacă valabilitatea avizului de racordare a fost deja extinsă. Informația respectivă se actualizează lunar.

CAPITOLUL III. RACORDAREA LA REȚELELE ELECTRICE CU CAPACITĂȚI LIMITATE

Secțiunea 1. Principii de alocare a capacității de racordare la rețelele electrice cu capacități limitate

68. La solicitarea utilizatorului de sistem, cererea de racordare a căruia a fost respinsă din motivul lipsei de capacitate, utilizatorul de sistem este în drept să solicite operatorului de sistem relevant înscrierea în lista de așteptare a avizelor de racordare pentru o anumită zonă a rețelei electrice.

69. Lista de așteptare este gestionată de operatorul sistemului de transport. În acest sens, cererile de includere în lista de așteptare, recepționate de operatorii sistemelor de distribuție vor fi transmise OST.

70. În cazul apariției, într-o anumită zonă a rețelei electrice, a capacității de racordare disponibile, ca rezultat al nevalorificării avizelor de racordate eliberate anterior sau al realizării lucrărilor de dezvoltare a rețelelor conform planului de dezvoltare și/sau planului anual de investiții al operatorului de sistem, capacitatea disponibilă va fi distribuită solicitanților din lista de așteptare în următoarea ordine, cu aplicarea principiului primul venit-primul servit:

- 70.1. Cererile de racordare a centralelor electrice ale solicitanților care au obținut statut de producător eligibil;
- 70.2. Cererile de racordare a centralelor electrice cu puterea de injecție de cel mult 200 kW, amplasate la un loc de consum existent;
- 70.3. Cererile de racordare a centralelor electrice ale prosumatorilor, cu puterea de cel mult 200 kW, amplasate în afara unui loc de consum existent;
- 70.4. Cererile de racordare a centralelor electrice cu puterea de cel mult 1 MW ale comunităților de energie electrică din surse regenerabile;
- 70.5. Cererile de racordare care nu se încadrează în **pct. 70.1 - 70.4.**

71. Dacă capacitatea disponibilă, care apare în rezultatul realizării lucrărilor de dezvoltare într-o anumită zonă a rețelelor electrice, **este suficientă** pentru a acomoda capacitatea sumară de generare calculată în baza cererilor incluse în lista de așteptare, operatorul de sistem eliberează avize de racordare tuturor solicitanților incluși în listă, notificând destinatarii.

72. Dacă capacitatea disponibilă, care apare în rezultatul realizării lucrărilor de dezvoltare într-o anumită zonă a rețelelor electrice, este mai mică decât capacitatea sumară de generare calculată în baza cererilor incluse în lista de așteptare, operatorul de sistem va organiza licitații pentru alocarea capacității de racordare, în conformitate cu prevederile **Capitolului III, Secțiunea 7**, „Licitațiile pentru alocarea capacității rețelelor electrice în vederea racordării centralelor electrice și/sau a instalațiilor de stocare noi” din prezentul Regulament.

73. În scopul asigurării accesului nediscriminatoriu la rețelele electrice de transport sau de distribuție, în procesul de examinare a cererilor de racordare la rețelele electrice operatorii de sistem vor realiza următoarele măsuri:

- 73.1. OSD și OST, de comun acord, utilizând informația privind capacitățile solicitate prin cererile de racordare incluse în lista de așteptare, vor identifica și vor stabili zonele rețelelor electrice pentru care se va calcula capacitatea disponibilă în rețelele de transport și în rețelele de distribuție a energiei electrice;

- 73.2. Pentru fiecare zonă a rețelei electrice, stabilită conform alin. 1), operatorii de sistem calculează la sfârșitul fiecărui an capacitatea disponibilă a rețelor electrice pentru anul următor;
- 73.3. La calcularea capacității disponibile pentru anul următor operatorii de sistem vor lua în considerație:
 - 73.3.1. Capacitatea maximă de extracție/injecție a puterii active din
 - 73.3.2. zona rețelei electrice, în configurația existentă a rețelei;
 - 73.3.3. Creșterea capacității de extracție/injecție a puterii active din zona rețelei electrice în cazul realizării proiectelor de dezvoltare a rețelelor electrice, conform planurilor de dezvoltare și planurilor anuale de investiții aprobate de ANRE;
 - 73.3.4. Puterea electrică a instalațiilor de consum, producere și stocare racordate la rețelele electrice din zonă;
 - 73.3.5. Puterea electrică a instalațiilor de consum, producere și stocare care urmează a fi racordate în conformitate cu avizele de racordare valabile;
- 73.4. Informația privind capacitatea disponibilă pentru anul următor, pentru fiecare din zonele rețelei electrice stabilite, se aduce la cunoștință tuturor utilizatorilor de sistem incluși în lista de așteptare și se publică pe pagina web a operatorului sistemului de transport;
- 74. În cazul refuzului motivat de acces la rețea, operatorul de sistem informează solicitantul privind soluțiile alternative de racordare după cum urmează:
 - 74.1. Racordarea în condiții flexibile;
 - 74.2. Racordarea centralei electrice și/sau a instalației de stocare destinată acoperirii consumului propriu, cu restricționarea injecției de putere activă în rețeaua electrică publică;
 - 74.3. Racordarea cu condiția finanțării de către solicitant a lucrărilor necesare pentru creșterea capacității elementelor de sistem în perimetrul imediat al punctului de racordare;
 - 74.4. Racordarea cu condiția finanțării de către solicitant a lucrărilor de dezvoltare a rețelei electrice, care nu sunt prevăzute de planul de dezvoltare și sunt în beneficiul solicitantului;
 - 74.5. Participarea la licitațiile organizate de operatorul de sistem pentru alocarea capacității de racordare a centralelor electrice și/sau instalațiilor de stocare;

Secțiunea 2. Racordarea în condiții flexibile

75. Racordarea în condiții flexibile este posibilă în cazul cererilor de racordare a instalațiilor de utilizare, centralelor electrice și/sau instalațiilor de stocare, inclusiv a celor instalate în cadrul unui loc de consum existent.

76. În cazul în care operatorul de sistem nu dispune de o capacitate de racordare garantată, la cererea solicitantului, operatorul de sistem oferă solicitantului opțiunea de a semna un contract de racordare în condiții flexibile. Racordarea în condiții flexibile reprezintă o modalitate de conectare la rețeaua electrică a instalațiilor utilizatorului de sistem, destinate consumului și/sau generării și/sau stocării energiei electrice, prin acceptarea de către utilizatorul de sistem a unor condiții speciale privind limitarea și controlul injecției/extracției de energie electrică, în scopul menținerii siguranței și stabilității rețelei electrice.

77. Racordarea în condiții flexibile conferă utilizatorului de sistem dreptul de a utiliza capacitate disponibilă condiționat, aprobată prin avizul de racordare, în măsura în care starea tehnică și operațională a rețelei permite acest lucru, fără a constitui un drept ferm de acces la întreaga capacitate aprobată.

78. Condițiile flexibile vor include:

- 78.1. Limitarea puterii maxime de injecție sau de extracție;

- 78.2. Limitarea puterii de injecție/extracție în anumite intervale de timp sau regimuri de funcționare a sistemului de transport și/sau de distribuție a energiei electrice;
- 78.3. Deconectarea temporară, dispusă de operatorul de sistem relevant;
- 78.4. Obligatorietatea instalării și utilizării echipamentelor de control și monitorizare compatibile cu sistemele OS;
- 78.5. Implementarea soluțiilor de deconectare, limitare a puterii de injecție/extracție, prin comandă de la distanță;
- 78.6. Alte condiții tehnice stabilite prin avizul de racordare și reglementările aplicabile.

79. Operatorul de sistem are dreptul de a dispune limitarea sau deconectarea imediată a instalațiilor utilizatorului, fără o notificare prealabilă, atunci când există riscul iminent de afectare a siguranței și stabilității rețelei electrice. Cauzele ce au generat deconectarea/limitarea vor fi aduse la cunoștința utilizatorului de sistem în termen de cel mult 3 zile de la data producerii limitării sau deconectării instalațiilor, cu expunerea, după caz, asupra condițiilor și termenului de remediere și revenire la situația anterioară.

80. Avizul de racordare se va elibera de operatorul de sistem relevant după semnarea de către utilizatorul de sistem a unui acord scris privind racordarea în condiții flexibile, conform modelului stabilit în anexa nr. 5 la prezentul Regulament;

81. Condițiile flexibile aplicate în raport cu un utilizator de sistem se anulează de operatorul de sistem în următoarele cazuri:

- 81.1. În cazul dispariției limitărilor din sistemul de distribuție și/sau transport a energiei electrice, ca urmare a implementării planurilor de dezvoltare a rețelelor electrice sau ca urmare a eliberării capacității prin nevalorificarea avizelor de racordare eliberate anterior;
- 81.2. În cazul în care deținătorul centralei electrice și/sau al instalației de stocare a energiei suportă costurile legate de asigurarea capacității de racordare garantate;
- 81.3. După realizarea de către operatorul de sistem a lucrărilor de întărire sau de dezvoltare a rețelelor electrice, în cazul în care deținătorul centralei electrice și/sau al instalației de stocare a energiei a fost desemnat drept câștigător al licitației pentru alocarea capacității de racordare.

82. Utilizatorul de sistem racordat în condiții flexibile nu va pretinde compensații și/sau reparare de prejudicii pentru daunele suportate în cazul survenirii condițiilor menționate în acordul privind racordarea flexibila.

Secțiunea 3. Racordarea centralelor electrice și/sau a instalațiilor de stocare destinate acoperirii consumului propriu

83. Utilizatorul de sistem – consumator final de energie electrică, existent sau potențial, cu excepția situației prevăzute la **pct. 16**, are dreptul să racordeze la rețelele electrice, cu condiția obținerii avizului de racordare de la operatorul de sistem, a unei/unor centrale electrice și/sau instalații de stocare, amplasate în limita locului său de consum, cu scopul acoperirii consumului propriu de energie electrică și cu restricționarea injecției de putere activă în rețeaua electrică publică (injecție zero).

84. Racordarea cu injecție zero conferă utilizatorului de sistem dreptul de a utiliza capacitatea rețelei electrice publice exclusiv pentru extracția puterii electrice necesare asigurării fiabile și sigure a instalațiilor electrice din perimetrul locului de consum.

85. Condițiile Avizului de racordare eliberat utilizatorului conform prevederilor prezentei Secțiuni vor include obligatoriu:

- 85.1. Limitarea puterii maxime de extracție a puterii active;

- 85.2. Limitarea la zero a injectiei de putere activă în rețeaua electrică;
- 85.3. Implementarea soluțiilor de deconectare automată sau prin comandă de la distanță a centralei/centralelor electrice și/sau instalațiilor de stocare în cazul injectiei nesanționate de putere activă în rețeaua electrică publică;
- 85.4. Obligatorietatea instalării și utilizării echipamentelor de control și monitorizare compatibile cu sistemele OS;
- 85.5. Responsabilitatea, inclusiv financiară, a utilizatorului de sistem pentru injectia nesanționată de putere activă în rețeaua electrică publică.

Secțiunea 4. Racordarea cu condiția finanțării de către solicitant a lucrărilor de creștere a capacității elementelor de sistem din perimetrul imediat al punctului de racordare.

86. În cazul solicitărilor de racordare la rețeaua electrică, dacă dezvoltarea porțiunii de rețea la care se solicită racordarea nu este inclusă în planul de dezvoltare pentru 10 ani al OST sau în planul de dezvoltare pentru 5 ani al OSD, iar pentru asigurarea unei capacități de racordare garantate, sunt necesare lucrări de creștere a capacității elementelor de sistem în perimetrul imediat al punctului de racordare, operatorul de sistem relevant poate semna cu solicitantul un contract de racordare prin care solicitantul își va asuma acoperirea cheltuielilor pentru lucrările necesare de întărire a rețelilor.

87. La rândul sau, prin semnarea contractului de racordare operatorul de sistem își va asuma obligația privind realizarea lucrărilor de întărire a rețelilor electrice și, după caz, a instalației de racordare, într-un termen **de cel mult 12 luni** de la data plății de către solicitant a costului serviciilor de proiectare, lucrărilor de întărire și a lucrărilor de construcție a instalației de racordare.

88. După punerea în funcțiune a elementelor întărite ale rețelei electrice, acestea rămân în proprietatea operatorului de sistem.

89. În sensul prezentei Secțiuni, se consideră lucrări de întărire a rețelilor electrice din perimetrul punctului de racordare:

- 89.1. Majorarea secțiunii conductoarelor LEA și/sau a LEC prin care se va asigura transferul puterii electrice către cea mai apropiată stație electrică;
- 89.2. Majorarea capacității transformatoarelor de putere instalate în stația electrică prin care se va asigura transferul puterii electrice solicitate prin cererea de racordare;
- 89.3. Înlocuirea transformatoarelor de tensiune și/sau de curent din stație;
- 89.4. Înlocuirea aparatelor de protecție prin care se va asigura transferul puterii electrice solicitate;

Secțiunea 6. Racordarea centralelor electrice condiționată de finanțarea de către solicitant a dezvoltării unor porțiuni de rețea neincluse în planul de dezvoltare aprobat de ANRE

90. În cazul cererilor de racordare a centralelor electrice, respinse de operatorul de sistem din lipsă de capacitate, dacă lucrările de dezvoltare a rețelei electrice la care se solicită racordarea nu sunt incluse în planul de dezvoltare și/sau planul de aprobat de ANRE, operatorul de sistem este în drept să elibereze avize de racordare condiționate de finanțarea de către solicitant a lucrărilor de dezvoltare necesare pentru asigurarea capacității de racordare garantate, aferente cererii de racordare depuse.

91. În baza unui contract încheiat cu solicitantul, operatorul de sistem realizează un studiu de soluție, prin care se vor identifica porțiunile de rețea ce urmează a fi dezvoltate pentru a asigura capacitatea garantată de racordare a instalației electrice, centralei electrice și sau instalației de stocare a solicitantului. Prin studiul de soluție realizat se va identifica soluția optimă în ce privește dezvoltările de rețea necesare și se va estima costul realizării lucrărilor de dezvoltare.

92. Dacă cererea de racordare la rețeaua electrică de distribuție este respinsă din motivul lipsei de capacitate în rețeaua de transport, studiul de soluție se va realiza de operatorul sistemului de transport.

93. Dacă solicitantul acceptă să suporte costurile legate de dezvoltarea rețelei electrice, identificate prin studiul de soluție realizat, operatorul de sistem și solicitantul semnează contractul de racordare, prin care se vor stabili termenele și condițiile de plată de către solicitant a costurilor aferente dezvoltării, cât și termenele de punere în funcțiune a porțiunii/porțiunilor de rețea de către operatorul de sistem. Costurile incluse în contractul de racordare sunt stabilite în baza devizului de cheltuieli întocmit de operatorul de sistem și aprobat de ANRE.

94. Întru eficientizarea procesului de edificare a centralei electrice a solicitantului, operatorul de sistem este în drept să elibereze avizul de racordare după semnarea contractului de racordare și plata de către solicitant a costurilor de dezvoltare. În acest caz, termenul limită de valabilitate al avizului de racordare se va calcula conform pct. 51, de la data finalizării lucrărilor de dezvoltare de către operatorul de sistem, stabilită în contractul de racordare.

Secțiunea 7. Licitările pentru alocarea capacității rețelelor electrice în vederea racordării centralelor electrice și/sau a instalațiilor de stocare noi

95. După aprobarea de către ANRE a Planului de dezvoltare și a Planului anual de investiții, operatorul de sistem calculează pentru fiecare zonă a rețelei electrice, stabilită în conformitate cu pct. 73, capacitatea disponibilă pentru racordare care va apărea în rezultatul realizării lucrărilor de dezvoltare prevăzute de plan, cât și capacitatea sumară de generare solicitată prin cererile de racordare incluse în lista de așteptare pentru zona respectivă.

96. Dacă capacitatea disponibilă, calculată conform pct. 95, este mai mare sau egală cu capacitatea sumară de generare solicitată prin cererile de racordare incluse în lista de așteptare pentru zona respectivă, cererile din lista de așteptare se acceptă integral. Avizele de racordare în acest caz se vor elibera după data finalizării lucrărilor prevăzute de plan.

97. Dacă capacitatea disponibilă, calculată conform pct. 95, este mai mică decât capacitatea sumară de generare solicitată prin cererile de racordare incluse în lista de așteptare pentru zona respectivă, operatorul de sistem va accepta în primul rând cererile de racordare incluse în lista de așteptare, care corespund criteriilor stabilite de punctele 70.1-70.4.

98. După acceptarea cererilor de racordare conform pct.97, operatorul de sistem recalculează capacitatea disponibilă pentru zona de rețea și analizează posibilitatea majorării capacității disponibile rămase prin efectuarea unor lucrări suplimentare, neprevăzute de Planul de dezvoltare și/sau planul de investiții al anului de referință aprobat de ANRE, și calculează costurile necesare pentru dezvoltările suplimentare ale rețelei.

99. Operatorul de sistem determină prețul de pornire a licitației pentru capacitate de racordare, în lei/kW, pentru fiecare zonă, prin raportarea valorii totale estimate a lucrărilor suplimentare de dezvoltare în zona respectivă, exprimate în lei fără TVA, la capacitatea totală din cererile de racordare incluse în lista de așteptare, cu excepția cererilor care corespund criteriilor stabilite de punctelor 70.1-70.4.

100. Licitările se vor organiza în primul trimestru al fiecărui an, pe fiecare zonă a rețelei electrice pentru care se întrunește condiția stabilită la pct. 97.

101. Câștigătorii licitațiilor pentru alocarea capacității de racordare, după semnarea contractului de racordare și plata costurilor pentru capacitatea alocată, au dreptul să solicite operatorului de sistem eliberarea avizului de racordare până la data finalizării lucrărilor de dezvoltare a rețelelor electrice, stabilită în contractul de racordare. În acest caz, termenul limită de valabilitate al avizului de racordare se va calcula

conform **pct. 52**, de la data finalizării lucrărilor de dezvoltare de către operatorul de sistem, stabilită în contractul de racordare.

102.Procedura de organizare a licitațiilor se elaborează de operatorii de sistem și se prezintă Agenției spre aprobare, iar veniturile obținute de operatorii de sistem în urma organizării licitațiilor se utilizează de aceștia pentru dezvoltarea rețelelor electrice.

CAPITOLUL IV. PROIECTAREA ȘI EXECUTAREA ȘI PUNEREA SUB TENSIUNE A INSTALAȚIEI DE RACORDARE

Secțiunea 1. Proiectarea și executarea instalației de racordare. Contractul de racordare.

103.Proiectarea, executarea și punerea sub tensiune a instalației de racordare a unui solicitant potențial consumator final, inclusiv consumator activ, a unei instalații de stocare a energiei sau a unei centrale electrice se realizează de către operatorul de sistem în termenele și în conformitate cu condițiile stabilite în contractul de racordare încheiat de operatorul de sistem cu solicitantul. Solicitantul este obligat să achite costul integral de proiectare, tariful de racordare și tariful de punere sub tensiune aprobat de Agenție în condițiile legii.

104. Solicitantul poate contracta un proiectant și/sau un electrician autorizat pentru proiectarea și, respectiv, executarea instalației de racordare. Dreptul respectiv al solicitantului de a contracta un terț pentru elaborarea documentației de proiect și/sau pentru executarea instalației de racordare, ca alternativă la contractarea serviciilor operatorului de sistem, trebuie specificat în avizul de racordare.

105.Contractul de racordare se semnează de operatorul de sistem și solicitant în următoarele situații:

- 105.1. Solicitantul optează pentru proiectarea, executarea și punerea sub tensiune a instalației de racordare de către operatorul de sistem;
- 105.2. Solicitantul optează pentru realizarea de către operatorul de sistem lucrărilor de întărire și dezvoltare a rețelei electrice sau de creșterea necesară a capacității elementelor de sistem în perimetrul imediat al punctului de racordare;
- 105.3. Este necesară realizarea unor lucrări și/sau instalarea unor echipamente în rețelele electrice aflate în proprietatea operatorului de sistem, inclusiv în cazul întretăierilor de rețea.

106.Obiectul contractului de racordare îl constituie proiectarea, montarea, recepția, și punerea sub tensiune a porțiunii de rețea dezvoltată sau întărită de operatorul de sistem, și/sau a instalației de racordare.

107.Contractul de racordare include, fără a se limita, clauze cu privire la:

- 107.1. datele de identificare ale părților contractante;
- 107.2. obiectul contractului;
- 107.3. lucrările de proiectare și de executare a dezvoltării necesare a rețelei electrice și/sau a instalației de racordare, precum și lucrările de punere sub tensiune ce urmează a fi realizate de către operatorul de sistem;
- 107.4. drepturile și obligațiile părților;
- 107.5. termenele și condițiile de realizare a lucrărilor destinate racordării;
- 107.6. dreptul de proprietate asupra instalației de racordare, după caz;
- 107.7. costul și termenele de realizare a proiectului, acordul cu privire la utilizarea terenului de amplasare a instalației de racordare, după caz, și valoarea tarifului de racordare, calculat în baza Metodologiei privind serviciile auxiliare aprobate de Agenție, și modalitățile de achitare a acestora;

- 107.8. termenul de plată a costurilor prevăzute de contractul de racordare;
- 107.9. durata și condițiile de valabilitate ale contractului;
- 107.10. responsabilitatea părților;
- 107.11. soluționarea litigiilor.

108. Dacă solicitantul optează pentru executarea instalației de racordare de către operatorul de sistem, termenul de executare a lucrărilor și de punere sub tensiune de către operatorul de sistem a instalației de racordare se va stabili după cum urmează:

- 108.1. **10 zile lucrătoare**, pentru racordarea la rețeaua electrică de distribuție de tensiune joasă, cu condiția să nu fie necesare lucrări de terasament;
- 108.2. **40 de zile**, în toate celelalte cazuri legate de racordarea unei instalații de utilizare la rețeaua electrică de distribuție de tensiune joasă;
- 108.3. **60 de zile**, pentru racordarea instalației de utilizare la rețeaua electrică de distribuție de tensiune medie și tensiune înaltă;

109. În cazul racordării specifice a instalațiilor de utilizare aparținând consumatorilor finali, inclusiv consumatorilor activi, la stațiile electrice de 35 kV sau de 110 kV, precum și la instalațiile de 6 kV sau de 10 kV, operatorul de sistem și solicitantul sunt în drept să negocieze și să stabilească alte termene de racordare, cu respectarea principiului transparenței și a nediscriminării între solicitanți. Termenele negociate nu pot fi mai mari de 12 luni de la data achitării costului lucrărilor de către solicitant.

110. În cazul racordării centralelor electrice și a instalațiilor de stocare a energiei, termenul de executare de către operatorul de sistem a instalației de racordare și, respectiv, de punere sub tensiune se stabilește în contractul de racordare în funcție de complexitatea lucrării preconizate, inclusiv în conformitate cu opțiunea de racordare identificată, dar nu poate depăși 12 luni de la data achitării costului lucrărilor de către solicitant.

111. Termenul, indicat în contractul de racordare, de executare de către operatorul de sistem a lucrărilor de dezvoltare, sau de creștere necesară a capacității elementelor de sistem în perimetrul imediat al punctului de racordare se stabilește de operatorul de sistem, de comun acord cu solicitantul, în funcție de complexitatea lucrărilor ce urmează a fi executate, dar nu poate depăși 12 luni de la data achitării de către solicitant a costului lucrărilor, prevăzut de contractul de racordare.

112. Costul de proiectare și executarea instalației de racordare este calculat conform Metodologiei de calculare, de aprobare și aplicare a tarifelor auxiliare prestate de către operatorii de sistem din sectorul electroenergetic, aprobate de Agenție.

113. Costul de proiectare și executare a lucrărilor de dezvoltare a rețelelor electrice executate în beneficiul exclusiv al unui solicitant, sau de creștere a capacității necesară elementelor de sistem din perimetrul imediat al punctului de racordare, sunt stabilite conform devizului de cheltuieli întocmit de operatorul de sistem și aprobat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

114. Dacă solicitantul contractează un proiectant și un electrician autorizat pentru proiectarea și executarea instalației de racordare, solicitantul achită operatorului de sistem doar tariful de punere sub tensiune, aprobat de Agenție.

115. Contractul de racordare se încheie în 2 exemplare, câte unul pentru fiecare parte contractantă, ambele cu aceeași forță juridică.

116. În cazul în care solicitantul angajează un proiectant, proiectul instalației de utilizare a energiei electrice, a centralei electrice sau a instalației de stocare, și a instalației de racordare se prezintă de deținătorul avizului de racordare spre coordonare operatorului de sistem relevant. Operatorul de sistem coordonează proiectul și notifică deținătorul avizului în termenul prevăzut de pct. 117. În cazul identificării unor obiecții argumentate la proiectul prezentat, operatorul de sistem refuză coordonarea și notifică în scris deținătorul avizului, în termenul prevăzut de pct. 117, cu indicarea obiecțiilor. După înlăturarea obiecțiilor notificate în refuz, deținătorul avizului este în drept să prezinte proiectul pentru coordonare repetată.

117. Operatorul de sistem examinează și coordonează documentația de proiect cu respectarea următoarelor termene:

- 117.1. **10 zile calendaristice** de la data solicitării în cazul proiectelor ce prevăd racordarea instalațiilor utilizatorului de sistem la rețelele electrice cu tensiunea de până la 35 kV;
- 117.2. **30 de zile calendaristice** în cazul proiectelor ce prevăd racordarea instalațiilor utilizatorului de sistem la rețelele electrice cu tensiunea egală sau mai mare ca 35kV.

118. Modificarea documentației de proiect se efectuează de către proiectant și se coordonează cu operatorul de sistem. În cazul întreruperii activității proiectantului sau apariției altor circumstanțe, care fac imposibilă operarea modificărilor, solicitantul recurge la serviciile altor persoane autorizate deținătoare de drept de autor.

119. Îndeplinirea condițiilor stipulate în avizul de racordare, eliberat de operatorul de sistem, este obligatorie pentru solicitant, proiectant și electricianul autorizat.

120. Documentația de proiect pentru instalația utilizatorului de sistem include întregul complex de lucrări aferente racordării acestuia la rețeaua electrică, inclusiv măsurile de amenajare a terenului afectat în urma construcției.

121. După coordonarea proiectului de către operatorul de sistem, electricianul autorizat angajat de solicitant execută lucrările de montare a instalației de racordare. După finalizarea lucrărilor de montare se realizează admiterea în exploatare a instalației de racordare conform Regulamentului cu privire la admiterea în exploatare a instalațiilor electrice și Secțiunii 2 din Capitolul IV al prezentului Regulament.

122. În cazul în care pentru montarea instalației de racordare este necesară utilizarea terenurilor altor persoane, solicitantul este obligat să prezinte acordul acestor persoane și să suporte cheltuielile aferente.

Secțiunea 2. Admiterea în exploatare și punerea sub tensiune a instalațiilor de racordare, de utilizare și a centralelor electrice.

123. Instalațiile de racordare, de utilizare, centralele electrice și/sau instalațiile de stocare construite trebuie să corespundă cerințelor avizului de racordare, documentației de proiect, Codului rețelilor electrice cu privire la racordare, Normelor de amenajare a instalațiilor electrice și altor documente normativ-tehnice aplicabile.

124. Se interzice admiterea în exploatare și punerea sub tensiune a instalației solicitantului care nu corespund cerințelor specificate în **pct. 123**. În acest caz, operatorul de sistem este obligat să notifice în scris solicitantul despre acest fapt, argumentând refuzul de punere sub tensiune a instalației electrice a solicitantului prin indicarea actelor normative și documentației normativ-tehnice care au stat la baza refuzului și cu prezentarea argumentelor justificate din punct de vedere tehnic.

125. Admiterea în exploatare se face în baza actului de corespundere emis de organul supravegherii energetice de stat în conformitate cu Regulamentul de admitere în exploatare a instalațiilor electrice, aprobat de Agenție, în cazul racordării la rețelele electrice de transport a instalațiilor de utilizare, precum și în cazul racordării la rețelele electrice de distribuție a:

- 125.1. instalațiilor de utilizare cu o putere contractată mai mare de 150 kW;
- 125.2. instalațiilor de utilizare și instalațiilor de racordare aferente, ce implică instalarea posturilor de transformare;
- 125.3. instalațiilor electrice ale instituțiilor de învățământ, inclusiv ale instituțiilor de învățământ preșcolar;
- 125.4. instalațiilor electrice ale instituțiilor medicale;
- 125.5. instalațiilor electrice ale azilurilor de bătrâni și ale orfelinatelor;
- 125.6. părții electrice a centralelor electrice deținute de instituțiile specificate la pct. 125.3 - 125.5;

125.7. surselor de energie electrică de rezervă ale instituțiilor specificate pct. 125.3 - 125.5;

125.8. rețelelor de iluminat public.

126. Admiterea în exploatare a instalațiilor de utilizare, centralelor electrice și/sau instalațiilor de stocate și după caz, a instalațiilor de racordare cu excepția celor prevăzute de **pct. 125**, se face în baza declarației electricianului autorizat, în conformitate cu Regulamentul de admitere în exploatare a instalațiilor electrice, aprobat de Agenție.

127. Admiterea în exploatare a instalației de racordare și a instalației din perimetrul locului de consum/producere/stocare a utilizatorului de sistem, se efectuează separat pentru instalațiile de utilizare/centralele electrice și pentru instalația de racordare.

128. În cazul racordării la rețelele electrice instalațiilor de utilizare, a centralelor electrice ale prosumatorilor, dacă instalația de racordare a fost executată de electricianul autorizat, se admite emiterea unei singure declarații pentru instalația de utilizare, centrala electrică și instalația de racordare.

Secțiunea 3. Certificatul de racordare. Apartenența și delimitarea responsabilității de exploatare a rețelelor electrice și instalațiilor electrice.

129. Confirmarea îndeplinirii condițiilor de racordare la rețea prevăzute într-un aviz de racordare valabil, se realizează prin emiterea certificatului de racordare de către operatorul de rețea.

130. Pentru obținerea certificatului de racordare a instalației sale de utilizare, a centralei electrice și/sau instalației de stocare, utilizatorul de sistem depune o cerere la operatorul de sistem relevant, cu anexarea următoarelor documente:

130.1. Documentele prevăzute de Codul rețelelor electrice cu privire la racordare, în funcție de tipul instalației care urmează a fi racordată;

130.2. Declarația electricianului autorizat sau Actul de corespundere;

130.3. Actul de recepție a instalației/centralei electrice;

130.4. Raportul tehnic cu concluzii ce confirmă corespunderea instalației/centralei electrice prevederilor NAIE;

130.5. Lista mijloacelor de protecție din dotare și Rapoartele tehnice ale acestora;

130.6. Ordinul de desemnare a persoanei responsabile de gospodăria electrică, în cazurile prevăzute de NE1-01:2019 „Norme de exploatare a instalațiilor electrice ale consumatorilor noncasnici”, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 393/2019;

130.7. Lista cu numele, prenumele, funcția, grupa de securitate electrică, date de contact al personalului electrotehnic sau contractul de deservire al instalației/centralei electrice cu agentul economic ce prestează servicii de deservire a instalațiilor electrice.

131. În cazul racordării la rețelele electrice a instalațiilor de utilizare și/sau a centralelor cu module generatoare de tip A conform Codului rețelelor electrice cu privire la racordare, operatorul de sistem relevant este obligat să verifice în teren și să emită certificatul de racordare în termen de **5 zile lucrătoare** din data înregistrării cererii de emitere a certificatului de racordare.

132. Dacă, în cadrul examinării în teren a instalației utilizatorului de sistem, reprezentantul operatorului de sistem depistează neconformități sau încălcări ale cerințelor avizului de racordare și/sau documentelor normativ tehnice, operatorul de sistem este obligat să notifice în scris utilizatorul de sistem, în limita termenului stabilit **la pct.131** despre neconformitățile constatate.

133. După înlăturarea neconformităților depistate, utilizatorul de sistem depune repetat cererea de emitere a certificatului de racordare, cu indicarea lucrărilor executate conform notificării operatorului de sistem. În acest caz, certificatul de racordare se va emite de către operatorul de sistem în termen de **2 zile lucrătoare** de la data înregistrării cererii repetate.

134. Pentru centralele electrice cu module generatoare de tip B, C și D conform Codului rețelilor electrice cu privire la racordare, emiterea certificatului de racordare și punerea sub tensiune finală a instalațiilor utilizatorului de sistem se va realiza în următoarele ordine:

- 134.1. Admiterea în exploatare, separat, a instalației de racordare și a fiecărei instalații din perimetrul locului de consum/producere/stocare a utilizatorului de sistem;
- 134.2. Punerea sub tensiune de probă a instalației de racordare;
- 134.3. Parcurgerea etapelor de notificare prescrise de Codul rețelilor electrice cu privire la racordare;
- 134.4. Depunerea cererii de către utilizatorul de sistem și emiterea, în termenul stabilit la pct. 133, a certificatului de racordare
- 134.5. Punerea sub tensiune finală a instalației de racordare și a instalațiilor de consum/producere/stocare ale utilizatorului de sistem;

135. Certificatul de racordare, eliberat de operatorul de sistem, va fi însoțit de următoarele documente:

- 135.1. Actul de delimitare
- 135.2. Procesul-verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare întocmit conform Anexei nr. 3 la prezentul Regulament;
- 135.3. Convenția de interacțiune;
- 135.4. Alte documente prevăzute de Codul rețelilor electrice cu privire la racordare.

136. Certificatul de racordare se întocmește de către operatorul de sistem după admiterea în exploatare a instalației de racordare și a instalației de utilizare sau a centralei electrice, în trei exemplare, două pentru operatorul de sistem și unul pentru utilizatorul de sistem.

137. Certificatul de racordare trebuie să conțină cel puțin următoarele informații:

- 137.1. datele de identificare a locului de consum sau a centralei electrice și/sau instalației de stocare;
- 137.2. parametri tehnici ai instalației de racordare;
- 137.3. puterea aprobată prin aviz pentru evacuare și/sau consum;
- 137.4. puterea declarată totală a instalației;
- 137.5. datele tehnice ale modulelor generatoare și/sau instalațiilor de stocare, după caz;
- 137.6. cerințele de monitorizare și de reglaj, inclusiv interfața cu sistemele informatice de monitorizare, comandă și achiziție de date (SCADA) și de telecomunicații;
- 137.7. categoria de fiabilitate în funcționare a instalației utilizatorului de sistem;
- 137.8. obligațiile utilizatorului de sistem legate de participarea sa la menținerea siguranței în funcționare și la restaurarea funcționării sistemului electroenergetic;
- 137.9. date privind protecțiile și automatizările la punctul de racordare, punctul de delimitare a instalațiilor;
- 137.10. schema monofilară cu indicarea punctului de racordare, punctului de delimitare, punctului de măsurare și a caracteristicilor aparatului de protecție de la intrare;
- 137.11. cerințele privind racordarea în condiții flexibile;
- 137.12. adresa electrică și locul amplasării și caracteristicile tehnice ale echipamentelor de măsurare;
- 137.13. informații privind tipul de contract/contracte pe care utilizatorul are obligația să le încheie în scopul punerii sub tensiune a instalației și termenul în care operatorul de sistem are obligația să realizeze punerea sub tensiune.
- 137.14. durata de valabilitate și condițiile de anulare a certificatului de racordare;
- 137.15. alte cerințe tehnice incluse în avizul de racordare sau documentele normativ-tehnice aplicabile;

138. Certificatul de racordare se emite pentru un loc de consum și/sau de producere și nu prevede numele titularului acestuia.

139.În cazul pierderii certificatului de racordare de către utilizator, la cererea acestuia, operatorul de rețea este obligat să emită un duplicat în termen de 7 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii.

140.Certificatul de racordare constituie anexă la contractul pentru transportul/distribuția/furnizarea energiei electrice.

141.Perioada de valabilitate a certificatului de racordare este egală cu durata de existență a instalațiilor de la locul de consum, producere și/sau stocare. În cazul modificării de către utilizator a datelor tehnice ale locului de consum, producere și/sau stocare fără actualizarea în condițiile prezentului regulament a certificatului de racordare emis, certificatul de racordare își pierde valabilitatea.

142.În situația unui loc de consum și/sau a unei centrale electrice care se dezvoltă în etape, certificatul de racordare emis la etapa anterioară se substituie cu un certificat de racordare nou, corespunzător etapei de dezvoltare prevăzute în avizul de racordare, cu anularea certificatului de racordare emis anterior.

143.Punctul de delimitare a proprietății se stabilește la un element fizic care permite realizarea efectivă a separării rețelelor electrice, proprietate a operatorului de sistem, de rețelele electrice ale altui operator de sistem, de instalațiile electrice ale utilizatorului de sistem.

144.Pentru un loc de consum și/sau de producere pot fi stabilite mai multe puncte de delimitare.

145.Pentru consumatorii noncasnici/producători punctul de delimitare se stabilește și se consemnează în actul de delimitare. Rețelele electrice existente din amonte de punctul de delimitare sunt în proprietatea operatorului de sistem care asigură exploatarea lor.

146.În cazul consumatorilor casnici operatorul sistemului de distribuție este responsabil de exploatarea și deservirea tehnică a rețelei electrice până la bornele de ieșire ale aparatului de protecție, instalat după echipamentul de măsurare. Cheltuielile justificate pentru exploatarea și întreținerea acestor rețele electrice se includ în tariful pentru serviciul de distribuție a energiei electrice.

147.În cazul schimbării de către operatorul sistemului de distribuție a locului amplasării echipamentelor de măsurare din blocurile cu multe apartamente, operatorul de sistem este responsabil de exploatarea și deservirea tehnică a rețelei electrice până la aparatul de protecție instalat conform proiectului inițial.

148.Instalațiile de racordare executate de operatorul de sistem devin proprietatea operatorului, care este responsabil de exploatarea, întreținerea și modernizarea acestora. Instalațiile de racordare executate de electricieni autorizați rămân în proprietatea și în gestiunea consumatorilor finali, care sunt în drept să le transmită, cu titlu gratuit, în proprietatea operatorului de sistem în condițiile stabilite în Legea cu privire la energia electrică.

149.Utilizatorul de sistem este responsabil de întreținerea și deservirea tehnică a instalației sale de utilizare și/sau a centralei electrice ce aparține, până la punctul de delimitare.

150.Exploatarea și deservirea tehnică a instalațiilor electrice ale utilizatorilor de sistem noncasnici, situate în aval de punctul de delimitare, se realizează de către personalul utilizatorului de sistem sau în bază de contract, în conformitate cu cerințele Normelor de exploatare a instalațiilor electrice ale consumatorilor noncasnici, Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice și Codul rețelelor electrice cu privire la racordare.

151.Elementele fizice de separare din punctul de delimitare sunt exploatate și deservite tehnic de operatorul de sistem. Pentru utilizatorii de sistem noncasnici, responsabilitatea de exploatare a elementului fizic de separare se stabilește în convenția de interacțiune semnată de părți.

Secțiunea 4. Punerea sub tensiune a instalațiilor electrice.

152.După admiterea în exploatare a instalațiilor electrice, emiterea certificatului de racordare și în condițiile existenței unui contract de transport/distribuție/furnizare a energiei electrice, solicitantul se adresează la operatorul de sistem cu cererea de punere sub tensiune a instalației sale. Modelul cererii de

punere sub tensiune se elaborează de operatorul de sistem, se pune la dispoziție în oficiile operatorului de sistem și se publică pe pagina oficială.

153. Bonul de achitare a tarifului de punere sub tensiune se eliberează de către operatorul de sistem în ziua depunerii cererii de punere sub tensiune. Operatorul de sistem este obligat să efectueze lucrările de punere sub tensiune a instalației electrice care aparține utilizatorului de sistem, în termen de cel mult 2 zile lucrătoare de la achitarea tarifului de punere sub tensiune.

154. Operatorul de sistem nu poartă răspundere pentru încălcarea termenului de punere sub tensiune a instalației de racordare în cazul când solicitantul nu prezintă actele ce confirmă admiterea în exploatare a instalației de utilizare, centralei electrice și/sau instalației de stocare, cât și contractul de transport/distribuție/furnizare a energiei electrice.

155. Punerea sub tensiune și reconectarea la rețeaua electrică a instalației de utilizare, centralei electrice și/sau instalației de stocare este efectuată în exclusivitate de către operatorul de sistem în prezența utilizatorului de sistem, persoanei responsabile de gospodăria electrică (cu excepția consumatorului casnic), și electricianului autorizat. Utilizatorul de sistem este obligat să ofere operatorului de sistem accesul la instalațiile sale electrice.

156. Notificările prevăzute de Codul rețelilor electrice pentru etapa de încercări sunt emise de către operatorul de sistem relevant cu condiția înregistrării utilizatorului de sistem în calitate de parte responsabilă de echilibrare și prezentării unui contract valabil de furnizare și vânzare a energiei electrice pentru perioada de probe.

157. În termen de 3 zile lucrătoare din momentul punerii sub tensiune a instalației electrice, operatorii sistemelor de distribuție sunt obligați să informeze operatorul sistemului de transport despre punerea sub tensiune a instalațiilor electrice pentru care avizul de racordare a fost coordonat cu operatorul sistemului de transport, prezentând informațiile solicitate la etapa coordonării avizului sau necesar a fi prezentate în conformitate cu Codul rețelilor electrice.

Secțiunea 5. Modificarea instalațiilor aferente locurilor de consum și/sau producere existente și actualizarea certificatului de racordare

158. În cazul unui loc de consum și/sau de producere existent, lucrările ce se realizează din inițiativa operatorului de sistem, cu acordul utilizatorului, de modificare a instalației de racordare existente din amonte de punctul de delimitare stabilit în certificatul de racordare existent, se execută pe cheltuiala operatorului de sistem.

159. În cazul modificării informațiilor tehnice aferente rețelei electrice, menționate în certificatul de racordare, urmare a reconstrucției, reconfigurării sau modificării rețelei electrice la care este racordată instalația electrică a utilizatorului de sistem, operatorul de sistem modifică în modul corespunzător certificatul de racordare al instalațiilor electrice și prezintă certificatul de racordare modificat utilizatorului de sistem. Utilizatorul de sistem semnează certificatul de racordare modificat și transmite operatorului de sistem două exemplare al acestuia.

160. În cazul modificării instalației de utilizare, a centralei electrice a utilizatorului de sistem, care presupune modificarea datelor ce au stat la baza emiterii certificatului de racordare, utilizatorul de sistem este obligat să solicite operatorului de sistem relevant actualizarea certificatului de racordare. La cererea de actualizarea a certificatului de racordare utilizatorul de sistem va anexa, după caz, următoarele documente:

- 160.1. Declarația electricianului autorizat;
- 160.2. Raportul tehnic cu concluzii ce confirmă corespunderea instalației/centralei electrice prevederilor NAIE;

- 160.3. Certificatele echipamentelor înlocuite, conform prevederilor Codului rețelelor electrice privind racordare;
- 160.4. Actele actualizate privind modul de exploatare a instalației;
- 161.** Certificatul de racordare actualizat se transmite utilizatorului de sistem în termen de 5 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii depuse de utilizatorul de sistem.

Secțiunea 6. Prevederi specifice racordării la rețelele electrice a blocurilor locative

162. Racordarea la rețeaua electrică de distribuție a blocurilor/complexelor de blocuri locative se efectuează în baza unui proiect unic, coordonat cu operatorul sistemului de distribuție.

163. În termen de 3 luni de la finalizarea construcției și darea în exploatare a blocului/complexului de blocuri locative, antreprenorul/investitorul care a edificat blocul/complexul este obligat să transmită operatorului sistemului de distribuție și/sau asociației de proprietari în condominiu rețelele și instalațiile electrice aferente blocului/complexului respectiv conform proiectului.

164. Antreprenorul/investitorul este obligat să transmită instalația de racordare a blocului locativ, realizată conform proiectului de execuție, în proprietatea operatorului de sistem.

165. Rețelele interne aferente blocului locativ se transmit asociației de proprietari în condominiu.

166. Rețelele rețelilor interne din blocurile de locuit prin intermediul cărora sunt alimentați cu energie electrică consumatorii casnici, deținători de apartamente/odăi din aceste blocuri se transmit în proprietatea operatorului sistemului de distribuție, care este responsabil de exploatarea și de întreținerea acestor rețele. Cheltuielile pentru întreținerea și pentru deservirea rețelilor interne se includ în tariful pentru serviciul de distribuție a energiei electrice.

167. Se interzice darea în exploatare și recepția blocurilor/complexelor de blocuri locative racordate pe scheme temporare de aprovizionare cu energie electrică puse în funcțiune pentru asigurarea construcției blocului/complexului de blocuri locative.

168. Pentru încălcarea obligațiilor stabilite de art. 74, alin (7) din Legea 164/2025 cu privire la energia electrică și **pct. Error! Reference source not found.63-Error! Reference source not found.**⁶⁷ din prezentul Regulament, antreprenorul/investitorul poartă răspundere contravențională în conformitate cu prevederile Codului contravențional.

Secțiunea 7. Proceduri aplicabile prosumatorilor de energie electrică

169. Orice consumator final are dreptul să construiască una sau mai multe centrale electrice de generare a energiei electrice din surse regenerabile și de a deveni prosumator de energie electrică din surse regenerabile dacă îndeplinește următoarele condiții:

- 169.1. consumatorul final este proprietar, gestionar și/sau locatar al locuinței/clădirii ori cu drept de folosință asupra acesteia;
- 169.2. centrala electrică a prosumatorului de energie electrică din surse regenerabile este conectată la rețeaua electrică de distribuție și la instalația de utilizare a prosumatorului de energie electrică din surse regenerabile, în cadrul aceluiași loc de consum;
- 169.3. centrala electrică a prosumatorului de energie electrică din surse regenerabile funcționează în mod paralel și sincron cu rețeaua electrică și este echipată cu un mecanism de protecție care deconectează automat centrala electrică de la rețeaua electrică și întrerupe livrarea energiei electrice în rețea în cazul în care este întreruptă livrarea din rețea a energiei electrice către prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile;

- 169.4. puterea declarată a centralei electrice (centralelor electrice) a prosumatorului de energie electrică din surse regenerabile este egală cu sau mai mică decât puterea contractată cu propriul furnizor de energie electrică pentru respectivul loc de consum și se încadrează în plafonul de capacitate individuală stabilit de Guvern, dar nu depășește 200 kW;
- 169.5. la punctul de măsurare din locul său de consum, acesta are obligația instalării unui echipament de măsurare bidirecțional care înregistrează, orar sau pe intervale, energia electrică livrată în rețeaua electrică de distribuție – echipamente cu citire la distanță, având sistemele de comunicație compatibile cu cele ale operatorului sistemului de distribuție la ale cărei rețea electrică de distribuție este racordată centrala electrică;
- 169.6. prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile oferă operatorului de sistem dreptul de a notifica Agenția cu privire la racordarea la rețeaua electrică a centralei electrice de generare a energiei electrice din surse regenerabile construite și dreptul de a transmite datele specificate în Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;
- 169.7. prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile livrează în rețeaua electrică de distribuție surplusul de energie electrică produsă, prin același punct de măsurare prin care achiziționează energia electrică;
- 169.8. prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile asigură faptul că instalațiile electrice ale sale sunt realizate în conformitate cu documentele normativ-tehnice aprobate de Agenție în conformitate cu Legea cu privire la energia electrică.

170. Prin derogare de la prevederile **pct. 1699.2 și 1699.7**, orice prosumator de energie electrică din surse regenerabile poate deține o centrală electrică amplasată în afara locului său de consum dacă respectă prevederile din prezentul Regulament și Regulamentul privind furnizarea energiei electrice, precum și următoarele condiții cumulative:

- 170.1. centrala electrică a prosumatorului de energie electrică din surse regenerabile de energie electrică și locul său de consum sunt racordate la rețeaua electrică de distribuție gestionată de același operator al sistemului de distribuție;
- 170.2. centrala electrică produce energie electrică în beneficiul exclusiv al prosumatorului de energie electrică din surse regenerabile în cauză;
- 170.3. centrala electrică și locul de consum dispune de echipamente de măsurare, cu înregistrarea orară/pe intervale a energiei electrice livrate și, respectiv, consumate, în vederea stabilirii obiective a surplusului de energie electrică livrată în rețeaua electrică de distribuție, instalate din contul consumatorului final;
- 170.4. puterea centralei electrice este egală cu sau mai mică decât puterea contractată cu propriul furnizor de energie electrică pentru locul de consum și se încadrează în plafonul de capacitate individuală stabilit de Guvern, dar nu depășește 200 kW;
- 170.5. în cazul în care consumatorul final deține mai multe locuri de consum, consumatorul final poate deține câte o centrală electrică în afara locurilor sale de consum pentru fiecare loc de consum sau o singură centrală electrică amplasată în afara locurilor sale de consum, cu condiția că puterea centralei/centralelor electrice este egală cu sau mai mică decât puterea contractată cu propriul furnizor de energie electrică pentru locul/locurile de consum și se încadrează în plafonul de capacitate individuală stabilit de Guvern, dar nu depășește 200 kW;
- 170.6. se interzice prosumatorului de energie electrică din surse regenerabile, pentru același loc de consum, deținerea unei centrale electrice amplasată la locul de consum și în același timp deținerea unei centrale electrice amplasată în afara locului său de consum.

171. Operatorul sistemului de distribuție poate limita capacitatea totală a centralelor electrice ce urmează a fi deținute de către prosumatori în anumite zone din cauza limitărilor tehnice din rețeaua electrică în

zonele respective și, de asemenea poate limita cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică de prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile în anumite intervale de timp.

172. Operatorul sistemului de distribuție la a cărei rețea electrică de distribuție este conectată centrala electrică a prosumatorului de energie electrică din surse regenerabile îl notifică pe acesta despre posibilitatea comunicării în format electronic a datelor lunare sau cumulative pentru ultimele 12 luni, la intervenirea termenului stabilit în conformitate cu Legea cu privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, cu privire la activitatea de generare a energiei electrice din surse regenerabile disponibilă pe inverter/invertoare.

173. În cazul în care operatorul sistemului de distribuție stabilește că capacitatea centralei electrice a prosumatorului de energie electrică din surse regenerabile depășește puterea electrică contractată cu propriul furnizor, operatorul sistemului de distribuție informează furnizorul respectiv despre acest fapt.

Secțiunea 7. Proceduri aplicabile prosumatorilor de energie electrică din sistemele de distribuție închise și comunitățile de energie a cetățenilor

174. Operatorul sistemului de distribuție închis este în drept să construiască centrală electrică de producere a energie electrice din surse regenerabile pentru acoperirea consumului propriu și al utilizatorilor sistemului de distribuție închis.

175. Capacitatea centralei electrice/centralelor electrice a/ale operatorului sistemului de distribuție închis este egală cu sau mai mică decât puterea contractată cu propriul furnizor de energie electrică, dar nu depășește 200 kW.

176. Utilizatorul sistemului de distribuție închis este în drept să construiască centrală electrică de producere a energie electrice din surse regenerabile pentru acoperirea consumului propriu.

177. Capacitatea centralei electrice/centralelor electrice a/ale utilizatorului sistemului de distribuție închis este egală cu sau mai mică decât puterea contractată cu propriul furnizor de energie electrică sau operator al sistemului de distribuție închis, dar nu depășește 200 kW. Operatorul sistemului de distribuție închis se asigură că, la integrarea centralelor electrice care produc din surse regenerabile, sunt menținute stabilitatea, fiabilitatea și siguranța rețelei electrice din cadrul sistemului de distribuție închis.

CAPITOLUL IV. PRESTAREA SERVICIILOR DE TRANSPORT ȘI DE DISTRIBUȚIE A ENERGIEI ELECTRICE

Secțiunea 1. Contractarea serviciului de transport și de distribuție a energiei electrice

178. Prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice se efectuează de către operatorul de sistemului în baza contractului de prestare a serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice, încheiat cu furnizorul sau cu un alt utilizator de sistem care efectuează tranzacții pe piața energiei electrice în conformitate cu prevederile Legii cu privire la energia electrică și a prezentului Regulament.

179. Operatorul de sistem publică pe pagina web oficială modelul contractului de prestare a serviciului de transport, a serviciului de distribuție a energiei electrice care conține clauzele obligatorii stabilite în **anexele nr. 4 și nr. 5** la prezentul Regulament.

180. La solicitare, operatorul de sistem prezintă, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare, proiectul contractului pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice.

181.În cazul în care solicitantul acceptă prevederile contractuale fără obiecții, contractul pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice semnate este transmis operatorului de sistem.

182.În cazul în care solicitantul are obiecții la proiectul contractului pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice, acestea sunt formulate în scris și remise în adresa operatorului de sistem pentru a fi negociate.

183.Operatorul de sistem verifică dacă sunt întrunite condițiile necesare încheierii contractului și dacă este de acord cu propunerile și obiecțiile motivate ale solicitantului, transmite acestuia contractul semnat în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la încheierea negocierilor. Refuzul de încheiere a contractului pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice trebuie să fie motivat cu indicarea expresă a temeiului legal de refuz.

184.Dacă solicitantul consideră neîntemeiat refuzul de încheiere a contractului pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice, transmis de operatorul de sistem în condițiile **pct. 183**, primul este în drept să solicite examinarea refuzului operatorului de sistem de către Agenție. În vederea soluționării neînțelegerilor dintre solicitant și operatorul de sistem cu privire la încheierea contractului de transport sau de distribuție a energiei electrice, Agenția emite decizii obligatorii, care pot fi contestate în instanța de contencios administrativ, în conformitate cu prevederile legii.

Secțiunea 2. Drepturile și obligațiile părților

185.Operatorul de sistem are următoarele obligații:

- 185.1. să transporte sau să distribuie energia electrică conform prevederilor Legii cu privire la energia electrică și în condițiile contractului pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice, încheiat cu utilizatorul de sistem;
- 185.2. să respecte indicatorii de calitate a serviciilor de transport sau de distribuție a energiei electrice, stabiliți în Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat de Agenție în conformitate cu Legea cu privire la energia electrică, și să asigure livrarea energiei electrice la parametrii de calitate stabiliți de standardul național în vigoare;
- 185.3. să întrețină, să exploateze și să înlocuiască rețelele electrice ce-i aparțin în caz de degradare, cu excepția situației deteriorării acestora de către utilizatorii de sistem sau alte persoane, cazuri în care aceștia sunt obligați să suporte integral cheltuielile generate;
- 185.4. să asigure succesiunea inițială a fazelor curentului electric, după efectuarea lucrărilor de reparații, exploatare și întreținere a rețelelor electrice;
- 185.5. să întrețină și să exploateze instalațiile de racordare prin intermediul cărora se livrează energie electrică consumatorilor casnici;
- 185.6. să anunțe utilizatorii de sistem despre întreruperile programate și limitările în livrarea energiei electrice în conformitate cu Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, menționând motivele întreruperii;
- 185.7. să presteze serviciul de transport sau de distribuție a energiei electrice în mod continuu și fiabil și să restabilească în cel mai scurt timp posibil, livrarea energiei electrice în caz de întreruperi neprogramate sau în cazul altor deranjamente din rețeaua electrică;
- 185.8. să reconecteze instalațiile de utilizare ale consumatorilor finali, conform prevederilor Legii cu privire la energia electrică, prezentului Regulament, Regulamentului privind furnizarea energiei electrice și Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice și să reia livrarea energiei electrice;

- 185.9. să prezinte la solicitarea utilizatorului de sistem informații cu privire la parametrii de calitate a energiei electrice furnizate la locul de consum și să examineze petițiile cu privire la calitatea energiei electrice în conformitate cu Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice;
- 185.10. în cazul în care un utilizator de sistem a adresat operatorului de sistem o petiție care urmează să fie examinată și soluționată de furnizor, operatorul de sistem este obligat să transmită petiția furnizorului în termen de cel mult 5 zile lucrătoare și să informeze despre acest fapt petiționarul;
- 185.11. să țină evidența tuturor consumatorilor finali ale căror instalații electrice au fost deconectate de la rețeaua electrică, și să informeze furnizorul despre toate deconectările efectuate;
- 185.12. să ofere utilizatorilor de sistem, inclusiv consumatorilor finali, informații suficiente pentru asigurarea unui acces eficient la rețelele electrice și să răspundă în termenele stabilite prin lege, la reclamațiile depuse în scris de consumatorii finali;
- 185.13. să repare prejudiciile cauzate utilizatorilor de sistem, în conformitate cu prevederile prezentului Regulament;
- 185.14. să informeze consumatorii finali și solicitanții privind modalitățile de soluționare a problemelor abordate de către aceștia;
- 185.15. să deconecteze instalațiile electrice ale utilizatorilor de sistem, cu respectarea prevederilor Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, prezentului Regulament și a Regulamentului privind furnizarea energiei electrice;
- 185.16. să deconecteze instalațiile utilizatorului de sistem la cererea organului de supraveghere energetică de stat în cazul neîndeplinirii acțiunilor indicate în prescripțiile emise în acest sens, ceea ce poate provoca avarii, incendii, electrocutări și/sau explozii;
- 185.17. să asigure accesul utilizatorilor de sistem la serviciul telefonic 24/24 ore al operatorului de sistem, numărul de telefon al căruia se indică în mod obligatoriu în factura emisă de furnizor.

186.În scopul prestării serviciilor de transport și de distribuție, operatorul de sistem este obligat să întrețină în stare bună de funcționare rețelele electrice ce-i aparțin, precum și rețelele electrice de întreținerea cărora este responsabil conform prevederilor prezentului Regulament, să efectueze exploatarea și reparația lor în corespundere cu cerințele documentelor normativ-tehnice și prezentului Regulament.

187.Operatorul de sistem este obligat să întreprindă toate măsurile necesare pentru prevenirea sau pentru înlăturarea neîntârziată a defectelor și a deranjamentelor din instalațiile electrice proprii, precum și din instalațiile electrice pe care le întreține și le deservește, asigurând respectarea cerințelor Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice.

188.Operatorul sistemului de distribuție întreține și exploatează instalațiile de racordare ale consumatorilor casnici, iar cheltuielile justificate, suportate în acest sens, se includ în tariful pentru serviciul de distribuție a energiei electrice.

189.Personalul operatorului de sistem, care instalează echipamente noi, efectuează reparația sau modifică instalațiile existente, este obligat să readucă la starea inițială terenul, elementele de construcții și instalațiile consumatorului final sau ale proprietarului terț, afectate în procesul executării acestor lucrări.

190.Operatorul de sistem este obligat să aducă periodic la cunoștința utilizatorilor de sistem următoarele date referitoare la activitatea centrelor pentru relații cu utilizatorii de sistem:

- 190.1. adresele sediilor, numerele de telefon, inclusiv numărul de telefon al serviciului 24/24 și adresele poștei electronice (dacă sunt disponibile) unde utilizatorii de sistem pot adresa reclamații;
- 190.2. programul de lucru, de cel puțin 5 zile pe săptămână a câte 8 ore pe zi, pe parcursul căruia utilizatorul de sistem poate adresa reclamația.

191. Operatorul de sistem este obligat să dispună de centre pentru relații cu utilizatorii de sistem, unde au acces liber toți utilizatorii de sistem, pe parcursul programului de lucru, și să desemneze personalul cu drept de decizie, responsabil de examinarea reclamațiilor și de soluționarea problemelor utilizatorilor de sistem legate de prestarea serviciilor de transport sau de distribuție a energiei electrice.

192. Personalul responsabil de examinarea reclamațiilor trebuie să dispună de aptitudini și împuterniciri pentru:

- 192.1. a examina reclamațiile și a soluționa neînțelegerile direct, prin negocieri, cu utilizatorii de sistem;
- 192.2. a remite reclamația, în cazurile prevăzute de lege;
- 192.3. a informa utilizatorul de sistem despre drepturile lui în procesul de soluționare a neînțelegerilor.

193. Întreg personalul de conducere al operatorului de sistem este obligat să acorde audiență utilizatorilor de sistem care solicită aceasta, în scopul soluționării problemelor utilizatorilor de sistem.

194. Utilizatorii de sistem sunt în drept să solicite recuperarea prejudiciilor materiale și morale cauzate de operatorul de sistem, în conformitate cu prevederile prezentului Regulament, Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice și a **Legii 164/2025** cu privire la energia electrică.

195. Operatorul de sistem este obligat să examineze petițiile și să soluționeze problemele utilizatorilor de sistem parvenite în legătură cu racordarea, delimitarea, întreruperea și limitarea livrării energiei electrice, referitor la calitatea energiei electrice, precum și să achite utilizatorilor de sistem compensații calculate în conformitate cu Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice.

196. Operatorul de sistem este obligat să țină evidența petițiilor. Informația despre petiții include cel puțin:

- 196.1. data depunerii;
- 196.2. numele persoanei care a depus petiția;
- 196.3. esența problemei abordate;
- 196.4. acțiunile întreprinse de operatorul de sistem pentru soluționarea problemelor abordate;
- 196.5. decizia operatorului de sistem.

197. Operatorul de sistem este obligat să prezinte Agenției orice informație solicitată privind reclamațiile, copiile înregistrărilor și ale deciziilor sau alte documente necesare examinării și soluționării de către Agenție a problemelor abordate în petiții.

198. Operatorul de sistem este obligat să depună toate eforturile pentru soluționarea rezonabilă a neînțelegerilor cu utilizatorii de sistem, pe cale amiabilă, și în termene cât mai restrânse.

199. În cazul în care neînțelegerea dintre utilizatorul de sistem și operatorul de sistem nu este soluționată pe cale amiabilă, operatorul de sistem este obligat să examineze situația creată și să răspundă în scris utilizatorului de sistem, în termenele prevăzute de lege.

200. În caz de dezacord cu răspunsul operatorului de sistem, ori dacă nu a primit în termenul stabilit răspuns de la operatorul de sistem, utilizatorul de sistem este în drept să se adreseze Agenției, pentru soluționarea neînțelegerii iscate sau în instanța de judecată pentru soluționarea litigiului.

201. În cazul în care utilizatorul de sistem nu este de acord cu răspunsul Agenției el este în drept să conteste acest răspuns în instanța de judecată.

202. Operatorii de sistem au următoarele drepturi de care beneficiază:

- 202.1. să aibă acces la locul de consum/producere pentru controlul și citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, montarea/demontarea echipamentului de măsurare în scopul efectuării verificării metrologice periodice, expertizei metrologice, efectuării expertizei

- extrajudiciare, precum și pentru controlul, deservirea și reparația instalațiilor electrice, ce aparțin operatorului de sistem, și sunt amplasate pe proprietatea utilizatorului de sistem;
- 202.2. să deconecteze instalațiile electrice în cazurile prevăzute de Legea nr. 164/2025 din cu privire la energia electrică, prezentul Regulament și de Regulamentul privind furnizarea energiei electrice;
- 202.3. să sisteze prestarea serviciului de transport sau de distribuție utilizatorului de sistem în conformitate cu Legea cu privire la energia electrică și prezentul Regulament.
- 202.4. să solicite efectuarea expertizei metrologice a echipamentului de măsurare al altui operator de sistem la care sunt racordate rețelele electrice ale sale. Expertiza metrologică se efectuează în prezența personalului acestuia;
- 202.5. să înainteze producătorului prescripții privind efectuarea încercărilor performanței centralei electrice, în conformitate cu prevederile Codului rețelelor electrice, și prezentarea rezultatelor;
- 202.6. să înainteze producătorului prescripții privind realizarea măsurilor necesare în vederea conformării cu cerințele Codului rețelelor electrice privind racordarea și a Cerințelor cu aplicabilitate generală pentru unitățile generatoare;

203. Utilizatorul de sistem are următoarele drepturi de care beneficiază:

- 203.1. să solicite operatorului de sistem să efectueze citirea indicațiilor, precum și să întreprindă măsurile prevăzute de prezentul Regulament pentru efectuarea verificării metrologice a echipamentelor de măsurare, instalate la utilizatorii de sistem racordați la rețelele operatorului de sistem;
- 203.2. să solicite operatorului de sistem sistarea livrării energiei electrice, inclusiv deconectarea instalațiilor sale de utilizare cu respectarea prevederilor prezentului Regulament;
- 203.3. la furnizarea continuă și fiabilă a energiei electrice, până la bornele de ieșire a aparatului de protecție, instalat după echipamentul de măsurare, în cazul consumatorilor casnici, și până la punctul de delimitare, în cazul consumatorilor noncasnici, la parametrii de calitate, stabiliți conform standardului național;
- 203.4. să solicite repararea prejudiciului cauzat în rezultatul încălcării de către operatorul de sistem a prevederilor prezentului Regulament și Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice;
- 203.5. să aibă acces pentru vizualizarea indicațiilor echipamentului de măsurare a energiei electrice, indiferent de locul amplasării;
- 203.6. să solicite operatorului de sistem să întreprindă măsuri corespunzătoare în cazul deranjamentelor în rețeaua electrică și în cazul funcționării necorespunzătoare a echipamentului de măsurare;
- 203.7. să solicite operatorului de sistem remedierea operativă a deranjamentelor din rețelele electrice și/sau rețelele interne ale blocurilor de locuit;
- 203.8. la compensații din partea operatorului de sistem pentru nerespectarea parametrilor de calitate ai serviciului de distribuție și de transport al energiei electrice;
- 203.9. să fie prezent la citirea indicațiilor, verificarea metrologică, efectuarea expertizei metrologice și expertizei extrajudiciare a echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate.

204. Utilizatorul de sistem are următoarele obligații:

- 204.1. să achite integral contravaloarea serviciilor prestate de operatorul de sistem în termenul indicat în factură;
- 204.2. să întrețină instalațiile electrice din proprietatea sa în stare bună de funcționare;
- 204.3. să respecte regulile de exploatare a instalațiilor electrice;

- 204.4. să permită accesul personalului operatorului de sistem, la echipamentul de măsurare amplasat pe proprietatea sa;
- 204.5. să permită accesul echipei de intervenție a operatorului de sistem, după prezentarea legitimației, în scopul efectuării unor lucrări de revizii, reparații, întreruperi, sistări, deconectări, racordări, precum și de remediere a deranjamentelor sau avariilor din instalațiile operatorului de sistem aflate pe proprietatea sa;
- 204.6. să efectueze remedierea defecțiunilor din instalațiile electrice aflate în proprietate/posesie, prin intermediul unităților specializate sau persoanelor autorizate să efectueze astfel de lucrări;
- 204.7. să suporte cheltuielile necesare pentru racordare, modificarea instalației de racordare, solicitată de el;
- 204.8. să instaleze și să utilizeze numai aparate, generatoare, receptoare, utilaj și materiale electrice care corespund documentelor normativ-tehnice obligatorii stabilite prin lege;
- 204.9. să repare daunele provocate de instalațiile sale electrice, în cazul în care instalațiile electrice ce-i aparțin au cauzat înrăutățirea parametrilor de calitate a energiei electrice livrate altor utilizatori de sistem sau au împiedicat transportul sau distribuția energiei electrice altor utilizatori de sistem;
- 204.10. să păstreze intacte echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate echipamentului de măsurare și alte dispozitive și instalații montate de operatorul de sistem pe proprietatea sa, să nu întreprindă acțiuni menite să consume energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare sau alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare și să sesizeze imediat furnizorul/operatorul de sistem în cazul în care depistează defecțiuni în funcționarea echipamentului de măsurare sau violarea sigiliilor aplicate de către operatorul de sistem;
- 204.11. să fie prezent la controlul echipamentului de măsurare a energiei electrice;
- 204.12. să solicite de la operatorul de sistem un nou aviz de racordare în situațiile stabilite în **pct. 15** din prezentul Regulament;
- 204.13. să solicite operatorului de sistem actualizarea certificatului de racordare în situațiile stabilite de prezentul Regulament;
- 204.14. să asigure accesul operatorului de sistem pentru verificarea centralei electrice ce produce energie electrică din surse regenerabile pentru confirmarea faptului că energia este produsă din surse regenerabile.
- 204.15. Să se conformeze cerințelor legale ale operatorului de sistem privind executarea testelor prevăzute de Codul rețelelor electrice cât și a măsurilor menite să asigure conformitatea instalațiilor racordate la rețeaua electrică cu prevederile Codului rețelelor electrice privind racordarea.

205.Instalațiile electrice ale utilizatorului de sistem nu trebuie să pună în pericol viața și sănătatea oamenilor, să prejudicieze proprietatea, să provoace deranjamente în funcționarea normală a obiectelor sistemului electroenergetic și la transportul sau distribuția energiei electrice altor utilizatori de sistem.

Secțiunea 3. Sistarea prestării serviciului, întreruperea și limitarea livrării energiei electrice

206.Sistarea prestării serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice, întreruperea, limitarea livrării energiei electrice utilizatorului de sistem poate fi dispusă de către operatorul de sistem, pentru executarea lucrărilor programate și neprogramate .

207. Operatorul de sistem întrerupe sau limitează livrarea energiei electrice utilizatorului de sistem în următoarele cazuri:

- 207.1. sunt puse în pericol viața și sănătatea oamenilor;
- 207.2. apare pericolul prejudicierii proprietății;
- 207.3. se încalcă balanța de puteri în sistemul electroenergetic;
- 207.4. se încalcă regimul de funcționare a obiectelor sistemului electroenergetic;
- 207.5. utilizatorul de sistem nu se conformează cerințelor Codului rețelelor electrice și a prezentului Regulament;
- 207.6. se efectuează racordări și alte operațiuni de exploatare și de întreținere care nu pot fi executate în alt mod;
- 207.7. s-au produs avarii ori se lichidează consecințele lor;
- 207.8. depășirea de către utilizatorul de sistem a puterii contractate, care afectează instalațiile operatorului de sistem sau siguranța livrării energiei electrice către alți utilizatori de sistem, fapt confirmat documentar;
- 207.9. încălcarea de către utilizatorul de sistem a prevederilor Regulamentului privind zonele de protecție a rețelelor electrice, ceea ce conduce la reducerea siguranței livrării energiei electrice și/sau punerea în pericol a persoanelor, bunurilor sau mediului;
- 207.10. criză de combustibil, survenită la scară națională, care duce la apariția unei crize de energie electrică sau în cazul unor interese ce țin de apărarea națională;
- 207.11. apariția situațiilor excepționale pe piața energiei electrice.

208. Operatorul de sistem nu repară prejudiciile, care au fost cauzate prin limitarea sau întreruperea livrării de energie electrică, în condițiile specificate de Legea cu privire la energia electrică și **pct. 2077** din prezentul Regulament.

209. Operatorul sistemului de distribuție este obligat să planifice și să efectueze lucrările de exploatare, de întreținere, de revizie și de reparație a rețelelor electrice de distribuție, inclusiv a rețelelor electrice interne din blocurile locative în cazul când beneficiarii de apartamente dețin contracte de furnizare a energiei electrice, astfel încât să fie asigurată cea mai mică durată a întreruperii programate a livrării energiei electrice consumatorilor finali.

210. În cazul întreruperilor neprogramate a livrării energiei electrice, operatorul de sistem este obligat să restabilească livrarea energiei electrice către utilizatori în termenul cel mai scurt posibil, care să nu depășească, însă, termenul stabilit prin contract, precum și limitele stabilite de Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice.

211. Operatorul de sistem asigură activitatea nonstop a unor echipe de intervenție operativă și a unor operatori de serviciu pentru înregistrarea apelurilor prin telefon ale consumatorilor finali la serviciul 24/24 de ore. În cazul unor întreruperi neprogramate a livrării energiei electrice, operatorul sistemului de distribuție înregistrează fiecare apel (inclusiv data și ora) și informează consumatorul final despre numărul de înregistrare al apelului.

212. Operatorul sistemului de distribuție informează utilizatorul de sistem despre durata probabilă de restabilire a livrării energiei electrice, precum și despre mersul lucrărilor de remediere.

213. Operatorul de sistem întrerupe livrarea energiei electrice consumatorilor finali prin automatizări de sistem, în condițiile legii.

214. Operatorul de sistem înștiințează consumatorii finali care dețin receptoare electrice de categoria I și II de fiabilitate a alimentării cu energie electrică despre condițiile de conectare a instalațiilor lor electrice la sistemele de descărcare automată a sarcinii prin frecvență (DASF) sau la sistemele de descărcare automată a sarcinii de sistem (DAS).

215. Se permite conectarea la sistemele DASF sau DAS doar a unor instalații electrice ale consumatorilor finali, echipate cu receptoare electrice de categoria II și III de fiabilitate a alimentării cu energie electrică, stabilit în Normele de amenajare a instalațiilor electrice. Se interzice conectarea la sistemele DASF sau DAS a unor instalații electrice ale consumatori finali, echipate cu receptoare electrice de categoria I a fiabilității alimentării cu energie electrică, în conformitate cu Normele de amenajare a instalațiilor electrice.

216. În regimul de limitări și de restricții din sistemul electroenergetic, operatorul de sistem este în drept să aplice marilor consumatori finali tranșele de limitare a puterii electrice consumate. Tranșele de limitare a puterii, puterea minimă de avarie și puterea tehnologică sunt stipulate în convenția de interacțiune. Operatorul de sistem informează consumatorii finali vizați și furnizorii acestora despre durata de aplicare a limitărilor de putere cu cel puțin 4 ore înainte de aplicarea limitărilor în cauză prin intermediul mass-media, al telefonului, al faxului, precum și prin alte modalități.

217. Operatorul sistemului de distribuție este în drept să aplice, la indicația operatorului sistemului de transport, măsuri de deconectare manuală sau automată a instalațiilor electrice ale utilizatorilor de sistem în situații de avarie sau în scopul prevenirii unor posibile avarii în sistemul electroenergetic.

218. Operatorul de sistem nu poartă răspundere față de utilizatorul de sistem pentru întreruperile în livrarea energiei electrice dacă acestea nu se datorează culpei sale.

Secțiunea 4. Deconectarea și reconectarea la rețeaua electrică a instalației utilizatorului de sistem

219. Deconectarea de la rețeaua electrică se efectuează de către operatorul de sistem, la cererea organului de supraveghere energetică de stat, a furnizorului sau din inițiativă proprie, în cazurile și condițiile stabilite de Lega cu privire la energetică, Legea cu privire la energia electrică, Regulamentul privind furnizarea energiei electrice și de prezentul Regulament.

220. Operatorul de sistem deconectează de la rețeaua electrică instalațiile utilizatorului de sistem în următoarele cazuri:

- 220.1. la cererea organului de supraveghere energetică de stat, în condițiile stabilite în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică;
- 220.2. în cazul în care utilizatorul de sistem utilizează receptoarele electrice într-un mod ce afectează utilajul operatorului de sistem sau calitatea energiei electrice livrată altor consumatori finali, iar utilizatorul de sistem refuză să deconecteze aceste receptoare electrice, la solicitarea operatorului de sistem, fapt indicat în actul de deconectare;
- 220.3. refuzul nemotivat al utilizatorului de sistem de a acorda accesul personalului operatorului de sistem, pentru controlul și citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, montarea/demontarea echipamentului de măsurare în scopul verificării metrologice periodice, expertizei metrologice, expertizei extrajudiciare, precum și pentru controlul, deservirea și reparația instalațiilor electrice, ce aparțin operatorului de sistem, și sunt amplasate pe proprietatea utilizatorului de sistem. Operatorul de sistem este obligat să documenteze acest fapt prin întocmirea actului de constatare a refuzului nemotivat care urmează să fie expediat utilizatorului de sistem împreună cu avizul de deconectare;
- 220.4. în cazul în care utilizatorul de sistem modifică în mod unilateral reglajele instalațiilor de protecție și control automat, stabilite de comun acord cu operatorul de sistem;
- 220.5. neîndeplinirea de către utilizatorul de sistem, în termen de 30 zile calendaristice, a prescripției argumentate, înaintate acestuia de operatorul de sistem în formă scrisă, cu privire la modificarea/înlocuirea echipamentului de măsurare ce nu corespunde condițiilor de consum;

- 220.6. în cazul consumului fără evidență a energiei electrice pe o perioadă de timp ce depășește 30 de zile calendaristice de la data înregistrării documentate a lipsei echipamentului de măsurare sau a deteriorării lui din vina consumatorului final;
- 220.7. modificarea neautorizată de către utilizatorul de sistem a parametrilor echipamentului de măsurare;
- 220.8. încălcarea prevederilor Regulamentului privind zonele de protecție a rețelelor electrice;
- 220.9. sunt puse în pericol viața și sănătatea oamenilor, sau apare pericolul prejudicierii proprietății;
- 220.10. la solicitarea furnizorului, în cazurile și condițiile prevăzute de Legea cu privire la energia electrică și Regulamentul privind furnizarea energiei electrice;
- 220.11. în cazul în care operatorul de sistem nu are acces la echipamentul de măsurare și consumatorul final nu reacționează la solicitările operatorului de sistem de a asigura accesul mai mult de 3 luni consecutive;
- 220.12. anularea certificatului de racordare;
- 220.13. neexecutarea de către utilizatorul de sistem a prescripțiilor argumentate ale operatorului de sistem privind conformarea cu cerințele Codului rețelelor electrice privind racordarea și Cerințele cu aplicabilitate generală pentru unitățile generatoare;

221. Deconectarea instalațiilor utilizatorului de sistem în conformitate cu **punctele. 220.3, 220.5, 220.6, 220.8, 220.12, 220.13** ale prezentului Regulament se efectuează doar după avizarea consumatorului final. Avizul de deconectare se expediază sau se înmânează utilizatorului de sistem cu cel puțin 5 zile calendaristice înainte de data preconizată pentru deconectare. Se interzice deconectarea instalațiilor utilizatorului de sistem în zilele de vineri, sâmbătă și duminică, în zilele de sărbătoare nelucrătoare sau cu o zi înainte de ziua de sărbătoare nelucrătoare, precum și în celelalte zile după ora 18.00, excepție fiind cazurile prevăzute la pct. 2244. În situația descrisă la pct. 2200.2, avizul de deconectare se înmânează utilizatorului de sistem în momentul depistării faptului că instalația electrică a acestuia afectează utilajul operatorului de sistem sau calitatea energiei electrice livrată altor consumatori finali.

222. Deconectarea de la rețeaua electrică a instalațiilor utilizatorului de sistem se efectuează doar în baza ordinului de deconectare, al operatorului de sistem. Personalul operatorului de sistem, care a efectuat deconectarea instalației utilizatorului de sistem, este obligat să întocmească actul de deconectare în 2 exemplare, în care se specifică, în mod obligatoriu, motivul deconectării instalațiilor de la rețeaua electrică, informația relevantă privind echipamentul de măsurare a utilizatorului de sistem.

223. Operatorul de sistem este obligat să notifice furnizorul, în ziua deconectării, despre deconectarea instalației de utilizare a consumatorului final și să transmită furnizorului o copie a actului de deconectare în termen de cel mult 2 zile lucrătoare de la data deconectării, indiferent din inițiativa cui a fost efectuată deconectarea.

224. Operatorul de sistem deconectează imediat instalația utilizatorului de sistem de la rețeaua electrică, cu documentarea acestui fapt, în următoarele cazuri:

- 224.1. instalația este conectată sau modificată neautorizat;
- 224.2. sunt puse în pericol viața și sănătatea oamenilor, sau apare pericolul prejudicierii proprietății.

225. Deconectarea de la rețeaua electrică a instalațiilor electrice ale utilizatorului de sistem se efectuează de la punctul de delimitare sau de unde există posibilitate tehnică. Dacă deconectarea urmează a fi efectuată de la instalațiile – proprietate ale utilizatorului de sistem, ultimul este obligat, prin intermediul persoanei responsabile de exploatarea instalațiilor respective, să asigure posibilitatea deconectării.

226. În ziua preconizată pentru deconectarea instalațiilor utilizatorului de sistem, personalul operatorului de sistem trebuie să înmâneze utilizatorului de sistem o copie a ordinului de deconectare a instalațiilor sale de utilizare, semnată de persoana responsabilă a operatorului de sistem. Dacă utilizatorul de sistem demonstrează că a înlăturat motivele care au condiționat emiterea ordinului de deconectare, personalul

operatorului de sistem nu este în drept să deconecteze instalațiile utilizatorului de sistem respectiv. În situațiile prevăzute la pct. 2240.2 operatorul de sistem, în termen de 5 zile lucrătoare din momentul deconectării, transmite ordinul de deconectare utilizatorului de sistem.

227. Operatorul de sistem este obligat în cel mult 2 zile lucrătoare să notifice furnizorul despre nerealizarea deconectării în condițiile punctului 2266, dacă deconectarea instalațiilor consumatorului final a fost solicitată de furnizor.

228. În cazul în care în ziua preconizată pentru deconectarea instalațiilor de utilizare, utilizatorul de sistem sau reprezentantul său nu este prezent la locul de consum, personalul operatorului de sistem deconectează instalațiile utilizatorului de sistem, lăsându-i acestuia copia ordinului de deconectare și actul de deconectare, în care se indică că a fost efectuată deconectarea, motivul deconectării, numele persoanei responsabile de deconectare, adresa și telefonul de contact al operatorului de sistem, precum și alte informații relevante. Operatorul de sistem este obligat să notifice furnizorul despre deconectarea consumatorului final și să transmită furnizorului o copie a actului de deconectare, în cel mult 2 zile lucrătoare de la data deconectării.

229. Copia actului de deconectare și a ordinului de deconectare, întocmit în lipsa utilizatorului de sistem sau reprezentantului acestuia, se expediază de furnizor consumatorului casnic, prin poștă cu aviz, în termen de 2 zile lucrătoare de la data primirii actului de deconectare de la operatorul de sistem. În cazul în care consumatorul casnic s-a adresat la furnizor pentru reconectare, în limitele termenului de 2 zile lucrătoare, copia actului menționat nu se expediază prin poștă cu aviz. Concomitent, furnizorul informează operatorul sistemului de distribuție despre acest fapt și prezintă consumatorului casnic respectiv copia actului de deconectare, transmisă lui de operatorul sistemului de distribuție, în notificare.

230. Personalul operatorului de sistem, care a efectuat deconectarea instalației de utilizare ce aparține consumatorului final, este obligat să întocmească actul de deconectare în 3 (trei) exemplare, indicând în act motivele deconectării și informația relevantă privind echipamentul de măsurare al consumatorului final. Actul de deconectare se semnează de către personalul operatorului de sistem și consumatorul final, un exemplar al acestuia se înmânează consumatorului final.

231. Actele întocmite în urma activităților personalului Operatorului de sistem în instalațiile de evidență comercială a Utilizatorului de sistem urmează a fi contrasemnate de ambele părți. Utilizatorul de sistem este în drept să aleagă modalitatea de primirea a copiei actului întocmit, și anume: prin selectarea formatului electronic prin e-mail, scrisoare sau act completat la fața locului pe suport de hârtie. Operatorul de sistem asigură posibilitățile tehnice de digitalizare a semnăturii Utilizatorului de sistem, aplicate pe actul electronic și transmise ulterior prin e-mail sau pe suport de hârtie prin poștă. În acest context semnăturile ambelor părți, aplicate pe formatul electronic al actului, vor avea aceeași putere juridică ca și în cazul contrasemnării directe pe suport de hârtie.

232. Reconectarea instalației utilizatorului de sistem la rețeaua electrică se efectuează doar după înlăturarea de către utilizatorul de sistem a cauzelor care au dus la deconectare.

233. După ce utilizatorul de sistem a înlăturat motivele deconectării instalației sale, acesta solicită operatorului de sistem reconectarea la rețeaua electrică. Operatorul de sistem este obligat să reconecteze la rețeaua electrică instalația utilizatorului de sistem în termen de cel mult 2 zile calendaristice de la data depunerii solicitării de către utilizatorul de sistem în scris, prin telefon, poștă electronică, fax, și prezentarea dovezilor corespunzătoare și achitării tarifului pentru reconectare.

234. Reconectarea instalației utilizatorului de sistem se efectuează în termen cât mai restrâns, însă nu mai târziu de 2 zile calendaristice după înlăturarea cauzei de deconectare, depunerii/înregistrării cererii de reconectare la operatorul de sistem sau, după caz, la furnizor, confirmării executării prescripției, după caz și achitării tarifului pentru reconectare.

235.În cazul deconectării instalației utilizatorului de sistem din motivul necorespunderii cu cerințele de securitate stabilite în documentele normativ - tehnice, înainte de depunerea cererii pentru reconectare, utilizatorul de sistem este obligat să obțină actul de corespundere de la organul supravegherii energetice de stat sau declarația electricianului autorizat, și să solicite operatorului de sistem actualizarea certificatului de racordare. Actul de corespundere, declarația electricianului autorizat, se prezintă operatorului de sistem odată cu cererea de actualizare a certificatului de racordare și de reconectare a instalației de utilizare.

236.Pentru reconectarea instalațiilor utilizatorului de sistem care au fost deconectate pentru o perioadă mai mare de un an din alte motive decât cele prevăzute în pct. 235, precum și pentru reconectarea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor casnici, utilizatorul de sistem este obligat să prezinte operatorului de sistem doar raportul tehnic cu privire la măsurările și încercările de laborator. Raportul tehnic, cu concluzii ce confirmă corespunderea instalației utilizatorului de sistem prevederilor normelor de amenajare a instalațiilor electrice, se prezintă operatorului de sistem odată cu cererea de reconectare a instalației.

237.În cazul utilizatorilor de sistem care beneficiază de serviciu universal, cererile de reconectare se adresează furnizorului de ultimă opțiune cu care utilizatorul are încheiat un contract. La rândul său, furnizorul de ultimă opțiune transmite cererile respective operatorului de sistem.

238.Reconectarea la rețeaua electrică a instalației utilizatorului de sistem se efectuează doar prin ordinul de reconectare, eliberat de operatorul de sistem. Personalul operatorului de sistem, care efectuează reconectarea instalațiilor utilizatorului de sistem, este obligat să întocmească actul de reconectare, în 2 exemplare, în care se specifică, în mod obligatoriu, temeiul reconectării instalației la rețeaua electrică, informația relevantă privind echipamentul de măsurare.

239.Tariful pentru reconectare se achită de utilizatorul de sistem numai în cazul în care deconectarea a avut loc conform prevederilor prezentului Regulament și Regulamentului privind furnizarea energiei electrice. Se interzice perceperea tarifului pentru reconectare în cazul în care deconectarea instalației utilizatorului de sistem a avut loc din vina furnizorului sau a operatorului de sistem.

240.Operatorul de sistem este obligat să notifice furnizorul/furnizorii, în ziua reconectării, despre reconectarea instalației de utilizare a consumatorului final și să transmită furnizorului o copie a actului de reconectare, în termen de cel mult 2 zile lucrătoare de la data reconectării.

Secțiunea 5. Evidența energiei electrice

241.Pentru evidența consumului de energie electrică și decontările între producător, furnizor și consumatorul final se utilizează numai echipamente de măsurare legalizate, adecvate și verificate metrologic, incluse în Registrul de Stat al mijloacelor de măsurare care dețin certificat de aprobare de model, permise spre utilizare în Republica Moldova.

242.Fiecare loc de consum sau producere și/sau stocare este dotat, în mod obligatoriu, cu echipament de măsurare pentru evidența energiei electrice consumate sau injectate în rețea, în conformitate cu cerințele stabilite în Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale.

243.Cerința instalării echipamentului de măsurare nu este obligatorie în cazul în care solicitantul cere racordarea la rețeaua electrică a unei instalații de utilizare temporare, pentru o perioadă de până la 72 de ore, necesare pentru realizarea unor lucrări, evenimente, concerte. Consumul de energie electrică în acest caz se determină aplicând sistemul paușal.

244.Prin derogare de la **pct. 243** se admite racordarea la rețeaua electrică a unor receptoare electrice cu puterea electrică de până la 100W, fără impunerea cerinței instalării echipamentului de măsurare, iar consumul de energie electrică se determină aplicând sistemul paușal (produsul dintre puterea electrică a

receptoarelor și durata de utilizare a ei de 24 ore). La instalarea acestor echipamente în blocurile locative, solicitantul este obligat să coordoneze proiectul cu administratorul imobilului cu destinație locativă.

245. Operatorul de sistem este obligat să informeze solicitantul, potențial utilizator de sistem, despre parametrii și caracteristicile tehnice ale echipamentelor de măsurare ce urmează a fi instalate, precum și despre tipurile echipamentelor de măsurare, legalizate pe teritoriul Republicii Moldova.

Secțiunea 6. Facturarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice

246. Operatorul sistemului de distribuție emite lunar fiecărui furnizor și fiecărui utilizator de sistem cu care are încheiat contract de prestare a serviciului de distribuție a energiei electrice, factura pentru serviciul prestat de distribuție a energiei electrice în baza tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice aprobate de Agenție și a cantității de energie electrică distribuită consumatorilor finali deserviți de fiecare furnizor.

247. Cantitatea de energie electrică distribuită consumatorilor finali deserviți de către fiecare furnizor se determină lunar de operatorul sistemului de distribuție în baza indicațiilor echipamentelor de măsurare instalate la consumatorii finali, instalațiile de utilizare ale cărora sunt racordate la rețeaua electrică de distribuție, cu care furnizorul are încheiate contracte de furnizare a energiei electrice. Cantitatea de energie electrică distribuită lunar prin rețeaua electrică de distribuție constituie cantitatea de energie electrică consumată lunar de consumatorii finali din rețeaua electrică de distribuție.

248. Consumul tehnologic și pierderile de energie electrică din rețeaua electrică de distribuție se determină lunar de către operatorul sistemului de distribuție în conformitate cu următoarea formulă:

$$W_{CTPRED} = W_{IREDT} + W_{PRED} + W_{RCFRED} - W_{CFRED} - W_{IERET}$$

unde:

W_{IREDT} - este cantitatea de energie electrică intrată în rețeaua electrică de distribuție din rețeaua electrică de transport și rețelele electrice de distribuție ale altor operatori ai sistemelor de distribuție, kWh;

W_{RED} - cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică de distribuție de la centralele electrice ale producătorilor, racordate la rețeaua electrică de distribuție, kWh;

W_{RCFRED} - cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică de distribuție de la centralele electrice ale consumatorilor finali, racordate la rețeaua electrică de distribuție, kWh;

W_{CFRED} - cantitatea de energie electrică consumată de consumatorii finali, instalațiile electrice ale cărora sunt racordate la rețeaua electrică de distribuție, kWh;

W_{IERET} - cantitatea de energie electrică ieșită din rețeaua electrică de distribuție și intrată în rețeaua electrică de transport sau în rețelele electrice de distribuție ale altor operatori ai sistemelor de distribuție, kWh.

249. Operatorul sistemului de transport emite lunar fiecărui utilizator de sistem cu care are încheiat contract de prestare a serviciului de transport al energiei electrice, factura pentru serviciul prestat de transport al energiei electrice în baza tarifului reglementat pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice aprobat de Agenție și a cantității de energie electrică transportată fiecărui utilizator de sistem.

250. Contravaloarea serviciului de transport prestat furnizorului se determină în baza cantității de energie electrică exportată, în baza cantității de energie electrică consumată de consumatorii finali cu care furnizorul respectiv are semnate contracte de furnizare a energiei electrice, instalațiile de utilizare ale cărora sunt racordate la rețeaua electrică de transport, în baza cantității de energie electrică consumată de consumatorii finali cu care furnizorul respectiv are semnate contracte de furnizare a energiei electrice, instalațiile de

utilizare ale cărora sunt racordate la rețeaua electrică de distribuție, cu excluderea cantităților de energie electrică livrate în rețeaua electrică de distribuție al aceluiași operator al sistemului de distribuție de către producătorii cu care furnizorul respectiv are semnate contracte de procurare a energiei electrice și cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică de distribuție de către beneficiarii mecanismului de contorizare netă sau de la alți consumatori finali, deținători ai centralelor electrice, aplicând următoarea formulă:

$$ET_F = W_{Ex} + W_{CF}^{OST} + W_{CF}^{OSD} - \sum_1^n K_{P.F} \cdot W_P^{OSD} - W_{CNN}$$

unde:

ET_F - cantitatea de energie electrică transportată, ce urmează a fi facturată unui furnizor, kWh;

W_{Ex} - cantitatea de energie electrică exportată de furnizori, kWh;

W_{CF}^{OST} - cantitatea de energie electrică consumată de consumatorii finali, instalațiile de utilizare ale cărora sunt racordate la rețeaua electrică de transport, cu care furnizorul respectiv are semnate contracte de furnizare a energiei electrice, kWh;

W_{CF}^{OSD} - cantitatea de energie electrică consumată de către consumatorii finali, instalațiile de utilizare ale cărora sunt racordate la rețeaua electrică de distribuție, cu care furnizorul are semnate contracte de furnizare a energiei electrice, kWh;

$K_{P.F}$ - cota parte din cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică de distribuție de către producători, atribuită furnizorului cu care producătorii respectivi au semnate contracte de vânzare a energiei electrice;

W_P^{OSD} - cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică de distribuție de către producători, centralele electrice ale cărora sunt racordate la rețeaua electrică de distribuție a aceluiași operator ca și instalațiile de utilizare ale consumatorilor finali, și nu au obligația de a vinde energie electrică furnizorului central, kWh;

W_{CNN} - cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică de distribuție de către consumatorii finali care produc energie electrică din surse regenerabile și beneficiază de mecanisme de sprijin prevăzute de legislație, kWh.

251. În cazul în care un producător are semnate contracte de vânzare a energiei electrice cu mai mulți furnizori sau operatori de sistem, cantitățile energiei electrice livrate se repartizează între furnizori, operatori de sistem proporțional cantităților de energie electrică procurate de către aceștia de la producătorul respectiv. Pentru furnizori cota parte se determină după cum urmează:

$$K_{P.F} = \frac{W_{P.F}^{OSD}}{W_{T.P}^{OSD}}$$

unde:

$W_{P.F}^{OSD}$ – cantitatea de energie electrică procurată de către furnizor de la producător, kWh;

$W_{T.P}^{OSD}$ - cantitatea totală de energie electrică livrată în rețeaua electrică de distribuție de către producător în luna de livrare, centralele electrice ale căruia sunt racordate la rețeaua electrică de distribuție, kWh.

252. În baza contractelor înregistrate și active pe parcursul lunii de livrare, în termen de 7 zile calendaristice de la începutul lunii următoare lunii de livrare, furnizorii și operatorii sistemelor de distribuție vor prezenta operatorului sistemului de transport valorile cumulative ale cantităților de energie electrică

procurate de la producătorii care dețin centrale electrice racordate la rețeaua electrică de distribuție. În cazul în care datele pentru calculul cotelor nu vor fi prezentate în termen de către furnizori și operatorii sistemelor de distribuție, pentru aceștia valoarea W_P^{OSD} va fi egală cu zero. Operatorul sistemului de transport nu va factura furnizorul pentru serviciul de transport, dacă valoarea ET_F pentru luna de livrare va avea o valoare negativă.

253. Contravaloarea serviciului de transport al energiei electrice prestat operatorilor sistemelor de distribuție se determină în baza consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică calculat în conformitate cu prevederile **pct. 24848**. În cazul în care operatorii sistemelor de distribuție cumpără energie electrică pentru acoperirea consumului tehnologic și pierderilor de energie electrică de la producători ale căror centrale electrice sunt racordate la rețeaua electrică de distribuție gestionată, cantitatea de energie electrică livrată de către producătorii respectivi va fi dedusă din cantitatea de energie electrică aplicată la determinarea contravalorii serviciului de transport prestat în luna respectivă, în conformitate cu următoarea formulă:

$$ET_{OSD} = W_{CTRED} - \sum_1^n K_{P.OSD} \cdot W_P^{OSD}$$

unde:

ET_{OSD} – cantitatea de energie electrică transportată, ce urmează a fi facturată unui operator al sistemului de distribuție, kWh;

W_{CTRED} – consumul tehnologic și pierderile de energie electrică din rețeaua electrică de distribuție în luna de livrare, kWh;

$K_{P.OSD}$ – cota parte din cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică de distribuție de către producători, atribuită operatorului sistemului de distribuție cu care producătorii respectivi au semnat contracte de vânzare a energiei electrice;

W_P^{OSD} – cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică de distribuție de către producătorii, centralele electrice ale căror sunt racordate la rețeaua electrică de distribuție a operatorului sistemului de distribuție pentru care se determină cantitatea de energie electrică transportată și au semnat contracte de vânzare cu operatorul sistemului de distribuție respectiv, kWh.

În cazul în care un producător are semnat contracte de vânzare a energiei electrice cu mai mulți furnizori sau operatori de sistem, cantitățile energiei electrice livrate se repartizează între furnizori, operatori de sistem proporțional cantităților de energie electrică procurate de către aceștia de la producătorul respectiv. Pentru operatorii sistemelor de distribuție cota parte se determină după cum urmează:

$$K_{P.OSD} = \frac{W_{P.OSD}^{OSD}}{W_{T.P}^{OSD}}$$

unde:

$W_{P.OSD}^{OSD}$ – cantitatea de energie electrică procurată de către operatorul sistemului de distribuție de la producător, kWh;

$W_{T.P}^{OSD}$ – cantitatea totală de energie electrică livrată în rețeaua electrică de distribuție de către producător în luna de livrare, centralele electrice ale căruia sunt racordate la rețeaua electrică de distribuție, kWh.

254. Operatorii sistemelor de distribuție prezintă operatorului sistemului de transport pentru luna de livrare următoarele date:

254.1. Pentru fiecare furnizor:

- 254.1.1. cantitatea de energie consumată de către consumatorii finali instalațiile de utilizare ale cărora sunt racordate la rețeaua electrică de distribuție, cu care respectivul furnizor are semnate contracte de furnizare a energiei electrice;
- 254.1.2. cantitatea de energie electrică livrată de către consumatorii finali instalațiile de utilizare ale cărora sunt racordate la rețeaua electrică de distribuție și care beneficiază de mecanismul de contorizare netă, cu care respectivul furnizor are semnate contracte de furnizare a energiei electrice .
- 254.2. pentru fiecare producător:
- 254.2.1. cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică de distribuție de centralele electrice care nu au obligația de a vinde furnizorului central de energie electrică;
- 254.2.2. consumul tehnologic și pierderile de energie electrică din rețeaua electrică de distribuție gestionată.
- 255.** Consumul tehnologic și pierderile de energie electrică din rețeaua electrică de transport se determină lunar de către operatorul sistemului de transport în conformitate cu următoarea formulă:

$$W_{CTPRET} = W_{IRETS} + W_{PRET} + W_{PCFRET} + W_{IERET} - W_{IERETS} - W_{IRET} - W_{CFRET} - W_{CPRET}$$

unde:

- W_{IRETS} – cantitatea de energie electrică intrată lunar în rețeaua electrică de transport din sistemele electroenergetice ale țărilor vecine, kWh;
- W_{PRET} – cantitatea de energie electrică livrată lunar în rețeaua electrică de transport de producătorii care dețin centrale electrice racordate la rețeaua electrică de transport, kWh;
- W_{PCFRET} - cantitatea de energie electrică livrată lunar în rețeaua electrică de transport de la centralele electrice ale consumatorilor finali, racordate la rețeaua electrică de transport, kWh;
- W_{IERET} – cantitatea de energie electrică intrată lunar în rețeaua electrică de transport din rețelele electrice de distribuție, kWh;
- W_{IERETS} – cantitatea de energie electrică ieșită lunar din rețeaua electrică de transport și intrată din sistemele electroenergetice ale țărilor vecine, kWh;
- W_{IRET} – cantitatea de energie electrică intrată lunar în rețelele electrice de distribuție din rețeaua electrică de transport, kWh;
- W_{CFRET} . - cantitatea de energie electrică consumată lunar de consumatorii finali instalațiile de utilizare ale cărora sunt racordate la rețeaua electrică de transport, kWh;
- W_{CPRET} . - cantitatea de energie electrică consumată lunar de producători din rețeaua electrică de transport, kWh.

Secțiunea 7. Condiții referitoare la funcționarea instalațiilor electrice ale utilizatorilor de sistem

256. Utilizatorii de sistem care au montate instalații de compensare a puterii reactive, sunt obligați să le exploateze conform regimului prevăzut în convenția de interacțiune semnată cu operatorul de sistem.

257. Timpul pentru efectuarea lucrărilor de reparație a instalațiilor operatorului de sistem, situate pe proprietatea utilizatorului de sistem, se stabilește de comun acord cu utilizatorul de sistem.

258. Se interzice persoanelor fizice și juridice, indiferent dacă instalațiile electrice a acestora sunt racordate la rețeaua electrică sau nu, să ridice pe traseele liniilor electrice construcții, să depoziteze materiale, să sădească arbori, precum și să execute lucrări subterane sau alte lucrări care pot crea obstacole, pun în pericol viața oamenilor sau împiedică operatorul de rețea să efectueze operațiile de exploatare și de

întreținere a instalațiilor ce-i aparțin, în conformitate cu Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 852 din 18 decembrie 2024

259. Utilizatorii de sistem sunt obligați să instaleze și să utilizeze numai aparate, receptoare, utilaj și materiale electrice care corespund documentelor normativ-tehnice obligatorii stabilite prin lege.

260. Instalațiile electrice ale utilizatorului de sistem nu trebuie să pună în pericol viața și sănătatea oamenilor, să prejudicieze proprietatea, să provoace deranjamente în funcționarea normală a obiectelor sistemului electroenergetic și a altor utilizatori de sistem.

261. Utilizatorul de sistem repară daunele provocate de instalațiile sale electrice, în cazul în care instalațiile electrice ce-i aparțin au cauzat înrăutățirea parametrilor de calitate sau au împiedicat livrarea continuă a energiei electrice consumatorilor finali.

Secțiunea 8. Dispoziții speciale

262. În termen de 30 zile de la data intrării în vigoare a prezentului Regulament, utilizatorii de sistem incluși în listele de așteptare a avizelor de racordare, constituite de operatorii de sistem, vor fi informați în scris privind opțiunile oferite de prezentul Regulament, inclusiv despre posibilitatea solicitării unui aviz de racordare în condiții flexibile, finanțarea lucrărilor de dezvoltare a rețelelor electrice și de participare la licitațiile pentru alocarea capacităților de racordare.

263. Utilizatorii de sistem incluși anterior în listele de așteptare vor beneficia de opțiunile de racordare specificate în pct. 37 în ordinea listei de așteptare.

264. Cererile pentru eliberarea avizului de racordare depuse până la data intrării în vigoare a prezentului Regulament, pentru care nu au fost emise avizele de racordare, se examinează în conformitate cu prevederile prezentului Regulament.

265. Pentru instalațiile de utilizare, centralele electrice și instalațiile de stocare racordate până la intrarea în vigoare a prezentului Regulament, cerințele tehnice din avizul de racordare rămân valabile pentru toată durata de viață a instalației.

266. În termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentului Regulament, operatorii de sistem vor întreprinde măsurile necesare în vederea stabilirii zonelor rețelelor electrice pentru care se va calcula capacitatea disponibilă, conform prevederilor pct. 73.

ANEXE

Anexa nr. 1

la Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice aprobate prin Hotărârea ANRE nr. ____ din ____

(Denumirea întreprinderii)

AVIZ DE RACORDARE

nr. ____ din ____ 20 ____
Valabil până la ____ 20 ____

1. Solicitantul : _____
2. Adresa: _____

3. Locul de consum, centrala electrică și/sau instalația de stocare pentru care se solicită racordarea: _____

4. Categoria de fiabilitate a receptoarelor electrice: _____

5. Condiții referitoare la sursa autonomă de alimentare cu energie electrică: _____

6. Punctul de racordare la rețeaua electrică este: _____

7. Tensiunea nominală în punctul de racordare: _____

8. Puterea electrică aprobată prin aviz: _____

9. La cererea solicitantului, operatorul de sistem proiectează și construiește instalația de racordare după încheierea contractului de racordare și achitarea de către solicitant a costului de proiectare și a tarifului de racordare.

10. Solicitantul achită costul de proiectare și tariful de racordare iar operatorul de sistem organizează proiectarea și montarea instalației de racordare.

11. În cazul în care solicitantul angajează un proiectant și un electrician autorizat să proiecteze și să execute instalația de racordare, după executarea și recepția instalației de racordare solicitantul achită tariful de punere sub tensiune.

12. În cazul consumatorilor noncasnici/producătorilor, după admiterea în exploatare a instalației, părțile (solicitantul și operatorul de sistem), de comun acord, stabilesc punctul de delimitare a instalațiilor electrice și semnează Actul de delimitare, Procesul verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare și Convenția de interacțiune, care se prezintă de către operatorul de sistem în ziua finalizării instalației de racordare, conform contractului de racordare.

13. Cerințe referitor la valoarea factorului de putere: _____

14. Cerințe de protecție contra fulger: _____

15. Valoarea minimală a curentului de scurtcircuit în punctul de racordare la rețeaua electrică: _____

16. Valoarea maximală a curentului de scurtcircuit în punctul de racordare la rețeaua electrică: _____

17. Cerințe față de protecția prin rele: _____

18. Cerințe față de izolație și protecția contra supratensiunii: _____

19. Cerințe față de automatizare: _____

20. Cerințe față de echipamentul de măsurare: _____

21. Alte cerințe: _____

22. Elaborarea și coordonarea proiectului instalației electrice cu operatorul de sistem este obligatorie. O copie a proiectului coordonat rămâne la operatorul de sistem. Coordonarea proiectului respectiv se efectuează de către operatorul de sistem în termen

de cel mult 10 zile de la data solicitării. În cazul proiectelor pentru racordarea la rețelele electrice cu tensiunea mai mare sau egală cu 35 kV a centralelor electrice, termenul de coordonare a proiectului este de 30 de zile.

23. Legarea la pământ și îndeplinirea măsurilor contra electrocutării să se efectueze în conformitate cu Normele de amenajare a instalațiilor electrice (NAIE).

În atenția solicitantului

1. În cazul în care solicitantul (potențial utilizator de sistem) nu este de acord cu condițiile indicate în aviz, el este în drept să se adreseze la Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

2. După obținerea avizului de racordare solicitantul (potențial utilizator de sistem) este în drept să solicite, operatorului de sistem proiectarea și executarea instalației de racordare după încheierea contractului de racordare și achitarea de către solicitant a costurilor de proiectare și a tarifului de racordare.

2¹. În cazul în care solicitantul angajează un proiectant să proiecteze instalația de racordare titularul avizului de racordare este obligat să transmită proiectul instalației de racordare operatorului de sistem în termen de 12 luni din momentul eliberării avizului de racordare, în caz contrar avizul se consideră anulat.

3. După îndeplinirea condițiilor incluse în avizul de racordare solicitantul (potențial utilizator de sistem):

A. procedează conform art. 48 din Legea cu privire la energia electrică în vederea obținerii actului de corespundere a instalațiilor electrice ale solicitantului;

B. stabilește împreună cu operatorul de sistem în baza actului de corespundere a instalațiilor electrice ale solicitantului (potențial utilizator de sistem), punctul de delimitare a instalațiilor electrice, prin întocmirea de către operatorul de sistem a actului de delimitare și semnarea lui de către părți;

C. achită tariful de punere sub tensiune.

4. Racordarea și punerea sub tensiune a instalațiilor electrice ale solicitantului se efectuează în termen de cel mult 2 zile lucrătoare din momentul achitării tarifului de punere sub tensiune.

Notă: Pentru consumatorii casnici nu este obligatorie întocmirea și semnarea actului de delimitare și Convenției de interacțiune.

(Reprezentantul operatorului de sistem)

_____ semnătura _____ numele, prenumele

Termenul de valabilitate al avizului extins până la _____ 20 ____

(Reprezentantul operatorului de sistem)

_____ semnătura _____ numele, prenumele

Anexa nr. 2

la Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea
serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice aprobat prin
Hotărârea ANRE nr. ____ din ____

ACT DE DELIMITARE

nr. ____ din ____

pentru locul de consum/producere (NLC): ____

Prezentul act este întocmit de către reprezentantul ____

în persoana ____

(numele, prenumele reprezentantului Operatorului de sistem, funcția)

denumit în continuare Operator de sistem și reprezentantul:

(numele (denumirea) utilizatorului de sistem: întreprinderii, organizației, asociației, persoană fizică etc., numele, prenumele, funcția)

denumit în continuare Utilizator, în baza: ____

(denumirea documentului: condiții tehnice, proiect, act de verificare, schemă electrică existentă etc.)

privind următoarele:

1. Obiectul: ____

(centrala electrică, bloc locativ, secție de producere, centru comercial, gheretă, etc.)

situat(ă) pe adresa: ____

racordat de la: ____

(adresa electrică a punctului de racordare)

2. Punctul de delimitare:

Conform schemei monofilare (anexa la act), punctul de delimitare dintre rețeaua electrică a Operatorului de sistem și instalațiile electrice ale Utilizatorului, deținute în baza dreptului de proprietate sau altui drept și a responsabilității pentru exploatarea lor, este stabilit la:

(denumirea brășamentului, numărul pilonului, alte date)

Responsabilitatea pentru starea tehnică a contactelor electrice în punctul de delimitare o poartă Operatorul de sistem.

3. Parametrii ce urmează a fi respectați:

Puterea maximă permisă _____ kW.

Tensiunea în punctul de delimitare _____ V.

Categoria de fiabilitate a alimentării cu energie electrică _____.

Prezentul Act a fost întocmit în trei exemplare, unul pentru Utilizator și două pentru Operatorul de sistem.

Utilizatorul

Operatorul de sistem

(semnătura și ștampila)

(semnătura și ștampila)

Notă: Fără schema electrică monofilară din anexa, la Actul de delimitare, parte componentă a acestuia, Actul nu este valabil.

**Anexă
la Actul de delimitare**

Schema electrică monofilară de racordare la rețeaua electrică a instalației de utilizare/ centralei electrice a Utilizatorului

Note:

1. Pe schemă se indică, în mod obligatoriu: lungimea, secțiunea transversală a conductorului liniei electrice aeriene sau prin cablu în sectorul de la punctul de delimitare pînă la echipamentul de măsurare Utilizatorului, locul instalării echipamentului de măsurare, puterea racordată, sursa autonomă de alimentare, parametrii echipamentului de protecție și tipul acestora, elementul de separare din punctul de delimitare.

2. În cazul în care Utilizatorul (consumator final) dispune de sursă autonomă de alimentare cu energie electrică, la prezentul Act se anexează Actul de existență a sursei autonome de alimentare cu energie electrică și schema de racordare a instalației de utilizare la rețelele electrice de distribuție în funcțiune.

3. Telefonul și semnătura Operatorului de sistem _____
4. Telefonul și semnătura Utilizatorului _____

Anexa nr.3

La Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice
și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice
aprobat prin Hotărârea ANRE nr. ____ din ____

CLAUZELE OBLIGATORII

ale contractului pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice

1. Obiectul contractului Contract îl constituie prestarea serviciului de transport al energiei electrice prin rețelele electrice de transport și conducerea centralizată a sistemului electroenergetic, desemnând ansamblul de activități și operațiuni desfășurate de OST pentru funcționarea rețelei electrice de transport și, integral al sistemului electroenergetic, întru asigurarea activității utilizatorului de sistem privind furnizarea, importul, exportul și tranzitul de energie electrică. Obligațiile Părților se vor considera îndeplinite lunar după prestarea serviciului de transport de către OST și după achitarea de către utilizatorul de sistem a facturii emise lunar de OST pentru serviciul prestat, în conformitate cu condițiile prezentului Contract.

2. Condițiile de plată

2.1 Utilizatorul de sistem plătește OST contravaloarea serviciilor de transport prestate, calculată în baza tarifului pentru serviciul de transport al energiei electrice aprobat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

2.2 Facturarea contravalorii serviciilor de transport al energiei electrice se realizează în baza cantităților de energie electrică transportate de către OST, exprimate în **kWh**.

2.3 Plata facturilor emise de către OST, se face în termen de 10 zile de la data emiterii facturii. În cazul în care data scadenței este zi nelucrătoare, termenul se consideră scadent în următoarea zi lucrătoare. Obligația de plată este considerată îndeplinită la data intrării sumelor respective totale în contul OST.

2.4 În caz de neachitare până la data-limită indicată în factură a contravalorii energiei electrice transportate, Utilizatorul de sistem plătește OST o penalitate conform legislației, în mărime de _____, la suma datorată, pentru fiecare zi de întârziere, începând cu prima zi după data-limită de plată a facturii și până la data efectuării plății. În cazul în care scadența este zi nelucrătoare, termenul se consideră împlinit în următoarea zi lucrătoare.

3. Măsurarea energiei electrice

Măsurarea cantităților de energie electrică transportată se face continuu la punctele de intrare/ieșire în/din sistemul de transport al OST, prin intermediul echipamentelor de măsurare, cu respectarea condițiilor prevăzute de reglementările în vigoare.

4. Drepturile și obligațiile OST

5.1 OST are următoarele drepturi:

- a) să încaseze contravaloarea serviciului de transport al energiei electrice prestat;
- b) să limiteze, să sisteze și să reia serviciul de transport și livrare a energiei electrice conform contractelor de furnizare ale energiei electrice încheiate de cu Utilizatorul de sistem, în cazul în care acesta nu respectă prevederile Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice și prevederilor altor acte indicate în Contract, cât și în cazul neîndeplinirii de către Utilizatorul de sistem a prevederilor contractului dat;
- c) să emită facturi fiscale către Utilizatorul de sistem cu indicarea contravalorii serviciilor de transport ale energiei electrice prestate, cu respectarea tarifelor aprobate;
- d) să limiteze sau să întrerupă prestarea serviciilor de transport ale energiei electrice în scopul remedierii avariilor apărute în sistem, cu informarea Utilizatorul de sistem despre durata de aplicare a limitărilor de putere cu cel puțin 4 ore înainte de aplicarea limitărilor în cauză prin intermediul mass-media, telefonului, faxului, poștei electronice și alte moduri;
- e) să efectueze ajustarea Graficelor zilnice notificate de Utilizatorul de sistem și să notifice despre acest fapt Utilizatorul de sistem în conformitate cu RPEE și Procedurile OST, în cazul necorespunderii acestora cu Graficele zilnice notificate de participanții la piața angro a energiei electrice, cu care Utilizatorul de sistem are relații contractuale de vânzare-cumpărare ale energiei electrice;
- f) să solicite Utilizatorului de sistem repararea prejudiciului cauzat în rezultatul încălcării prevederilor Contractului sau Normelor în vigoare;
- g) să exercite și alte drepturi, prevăzute în Regulamentul privind racordarea și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice și a altor acte indicate în pct. ____ din Contract.

5.2 OST are următoarele obligații:

- a) să asigure transportul energiei electrice în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare și prezentului Contract;
- b) să notifice Utilizatorul de sistem privind eventualele limitări/întreruperi în prestarea serviciului de transport al energiei electrice în caz de neîndeplinire a obligațiilor de plată;
- c) să reia prestarea serviciilor de transport ale energiei electrice în termen de 24 de ore de la data îndeplinirii obligațiilor de plată de către Utilizatorul de sistem;
- d) să asigure prestarea serviciului de transport a energiei electrice către Utilizatorul de sistem în condițiile respectării prevederilor prezentului Contract și în conformitate cu nominalizările/renominalizările realizate;
- e) să asigure calitatea energiei electrice la ieșirea din rețeaua electrică a OST conform cerințelor Regulamentului privind calitatea serviciilor de transport și distribuție ale energiei electrice și acordurile semnate de către OST cu OSD și cu utilizatorii de sistem racordați la rețeaua OST;
- f) să asigure corespunderea echipamentului de măsurare al energiei electrice din instalațiile proprii cu cerințele Regulamentului privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale;
- g) să respecte nivelul minim/maxim de tensiune în punctele de delimitare ale rețelei electrice de transport;
- h) să inițieze modificarea și/sau completarea prezentului contract, în cazul modificării circumstanțelor care au stat la baza încheierii acestuia;
- i) să răspundă la sesizările Utilizatorului de sistem cu referire la prestarea serviciilor de transport al energiei electrice și să le soluționeze, în condițiile prevăzute de legislație;
- j) să realizeze lunar constatarea prin proces-verbal al indicațiilor contoarelor de măsurare ale energiei electrice indicate în Anexa nr.2, Anexa nr.3 și Anexa nr.4 la prezentul Contract;
- a) k) să exercite și alte obligațiuni prevăzute în Regulamentul privind racordarea și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, Regulamentul privind furnizarea energiei electrice, Regulile pieței energiei electrice și Regulamentul privind accesul la rețelele electrice de transport

pentru schimburile transfrontaliere și gestionarea congestiilor în sistemul electroenergetic.

5. Drepturile și obligațiile Utilizatorului de sistem.

6.1. Utilizatorul de sistem are următoarele drepturi:

- a) să solicite OST să modifice prezentul contract în cazul modificării circumstanțelor care au stat la baza încheierii acestuia;
- b) să aibă acces, în condițiile legii, la echipamentele de măsurare aflate în incinta OST, în prezența personalului împuternicit al acestuia;
- c) să solicite OST repararea prejudiciului adus în rezultatul încălcării prevederilor contractului sau ale legislației;
- d) să exercite și alte drepturi, prevăzute în Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice și în alte acte indicate în pct. ____ din Contract.

6.2. Utilizatorul de sistem are următoarele obligații:

- a) să achite integral și în termen facturile emise de OST reprezentând contravaloarea serviciilor de transport ale energiei electrice prestate;
- b) să notifice OST în cazul importului/exportului/tranzitului de energie electrică, cu privire la partenerii desemnați și cantitățile de energie electrică aferente contractelor respective, încheiate cu aceștia, cât și alte informații stabilite în Procedurile de alocare a capacității interconexiunilor, publicate de OST pe pagina sa oficială;
- c) să notifice OST privind contractele bilaterale pe piața angro a energiei electrice și respectiv despre cantitățile de energie electrică aferente acestora în conformitate cu RPEE și Procedurile OST;
- d) să asigure livrarea energiei electrice contractate la intrarea în sistemul OST cu respectarea condițiilor de calitate a energiei electrice prevăzute în Regulamentul privind calitatea serviciilor de transport și distribuție ale energiei electrice;
- e) să semneze cu OST contract de echilibrare în conformitate cu RPEE și Procedurile OST;
- f) să asigure alocarea capacității suficiente pe interconexiuni în cazul schimburilor transfrontaliere de energie electrică;
- g) să efectueze prognoza livrărilor și procurărilor într-o măsură a minimiza dezechilibrele;
- h) să își asume responsabilitatea privind echilibrarea Consumărilor finali care au contracte de furnizare a energiei electrice încheiate cu Utilizatorul de sistem conform Normelor în vigoare;
- i) să informeze OST despre granițele de furnizare în conformitate cu contractele de furnizare încheiate de Utilizatorul de sistem prin prezentarea listei punctelor în care are loc furnizarea energiei electrice;
- j) să execute și alte obligațiuni, prevăzute în Regulamentul privind racordarea și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice și a altor acte indicate în pct. ____ din Contract.

6. Încetarea contractului

7.1 Contractul încetează în următoarele cazuri:

- a) la expirarea perioadei de valabilitate a contractului;
- b) prin acordul părților;
- c) în cazul neexecutării condițiilor contractuale;
- d) prin rezoluțiunea contractului, în cazul neîndeplinirii de utilizatorul de sistem / OST a obligației de plată a serviciilor prestate, respectiv de prestare a serviciilor;
- e) în cazul retragerii sau revocării înregistrării utilizatorului de sistem ca parte responsabilă pentru echilibrare.

7. Durata contractului

Prezentul contract se încheie pentru o perioadă de timp de cel puțin de o lună, dar nu poate depăși 5 ani, în intervalul _____(ziua/luna/anul) _____(ziua/luna/anul).

8. Notificări

8.1 Părțile sunt obligate ca pe parcursul derulării prezentului contract să își notifice reciproc, orice modificare a circumstanțelor avute în vedere la data semnării acestuia.

8.2 Termenul de notificare este de maximum 5 zile de la data producerii modificării de circumstanțe, dacă prin prezentul contract nu se prevede alt termen.

8.3 Modalitățile de notificare sunt stabilite de către părți de comun acord, cu respectarea prevederilor cu Regulamentul privind racordarea, Regulamentul privind furnizarea energiei electrice, Regulilor pieței energiei electrice și Regulamentului privind accesul la rețelele electrice de transport pentru schimburile transfrontaliere și gestionarea congestiilor în sistemul electroenergetic.

8.4 În cazul unei întreruperi extraordinare în funcționarea rețelei de transport al energiei electrice, a rețelei de distribuție, a rețelei electrice în amonte și/sau a instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali, racordate la rețeaua de transport al energiei electrice, precum și în cazul excepțional de întrerupere a importului de energie electrică, OST notifică imediat solicitantul afectat de întrerupere și modifică nominalizările sau renominalizările acceptate anterior. Termenul-limită de prezentare a nominalizărilor, renominalizărilor se stabilește de către operatorul sistemului de transport.

Anexa nr.4

la Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice aprobat prin Hotărârea ANRE nr. _____ din _____

CLAUZELE OBLIGATORII

ale contractului pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice

1. Obiectul contractului.

Obiectul prezentului contract îl constituie prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice, desemnând ansamblul de activități și operațiuni desfășurate de Operatorul sistemului de distribuție (OSD) în vederea livrării energiei electrice prin rețelele de distribuție către consumatorii finali ai **Beneficiarului**.

2. Condiții generale de contractare a serviciilor de distribuție a energiei electrice

2.1 Distribuția energiei electrice se realizează **(la punctele predare/preluare comercială)** de la intrarea în rețeaua electrică de distribuție până la locurile de consum al consumatorilor finali, în condițiile stipulate în prezentul contract.

2.2 Informația despre puterea contractată, separat pentru fiecare punct de ieșire din rețeaua electrică de distribuție, este prevăzută în Anexa nr. ____ la contract.

3. Condițiile de plată.

3.1 Beneficiarul plătește OSD contravaloarea serviciului de distribuție a energiei electrice prestat, calculată în baza tarifelor pentru distribuția energiei electrice aprobat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

3.2 Facturarea contravalorii serviciilor de distribuție a energiei electrice se realizează în baza cantităților livrate de către OSD.

3.3 Suma aproximativă a Contractului, inclusiv TVA, calculată reieșind din tariful în vigoare, constituie _____ lei. Suma Contractului poate fi reexaminată în caz de modificare a tarifului sau cantității de energie electrică livrate.

3.4 Plata contravalorii serviciilor de distribuție a energiei electrice se face în termen de 15 zile de la data emiterii facturii de către OSD. Plata se consideră efectuată din data încasării sumelor bănești pe contul de decontare al OSD.

3.5 În caz de neachitare pînă la data-limită indicată în factură a contravalorii serviciilor de distribuție prestate Beneficiarul plătește OSD o penalitate, conform legislației, în mărime de _____, la suma datorată, pentru fiecare zi de întârziere, începând cu prima zi după data-limită de plată a facturii și pînă la data efectuării plății. În cazul în care scadența este zi nelucrătoare, termenul se consideră împlinit în următoarea zi lucrătoare.

4. Măsurarea energiei electrice

4.1 Măsurarea cantității de energie electrică se face continuu, la punctele de livrare, prin intermediul echipamentelor de măsurare, cu respectarea condițiilor prevăzute de reglementările în vigoare.

4.2 În cazul în care scadența este zi nelucrătoare, termenul se consideră împlinit în următoarea zi lucrătoare.

4.3 Procurarea, efectuarea expertizei metrologice, instalarea, exploatarea, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare, instalate la consumatorii casnici, se efectuează din contul operatorului sistemului de distribuție, în conformitate cu Legea cu privire la energia electrică.

5. Drepturile și obligațiile OSD

5.1 OSD are următoarele drepturi:

a) să încaseze contravaloarea serviciului prestat de distribuție a energiei electrice;
b) să limiteze, să întrerupă și să reia livrarea energiei electrice în condițiile Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și distribuție (în continuare Regulamentul privind racordarea).

5.2 OSD are următoarele obligații:

a) să livreze beneficiarului, pentru fiecare loc de consum, cantitatea de energie electrică potrivit Anexei la prezentul contract, în condiții de fiabilitate și calitate, în conformitate cu reglementările în vigoare;

b) să factureze lunar beneficiarului contravaloarea serviciului prestat de distribuție a energiei electrice;

c) să reia imediat livrarea energiei electrice după înlăturarea cauzelor întreruperii;

d) să răspundă la/să soluționeze reclamațiile beneficiarului în termenele prevăzute de legislație;

e) să asigure parametrii de calitate ai energiei electrice distribuite, în conformitate cu prevederile Standardului Național;

f) să permită Beneficiarului accesul la echipamentele de măsurare utilizate la decontare, în vederea citirii acestora, în conformitate cu reglementările în vigoare;

g) să notifice Beneficiarului despre intenția de limitare sau de întrerupere programată a livrării energiei electrice și durata acesteia/cauzele de limitare sau de întrerupere a livrării energiei electrice;

h) să întrerupă sau să limiteze prestarea serviciilor de distribuție a energiei electrice, la solicitarea scrisă a beneficiarului, cu respectarea prevederilor legale; în acest caz, beneficiarul va preciza locul de consum unde solicită limitarea/întreruperea prestării serviciilor de distribuție.

6. Drepturile și obligațiile beneficiarului

6.1. Beneficiarul are următoarele drepturi:

- a) să aibă acces, în condițiile legii, la echipamentele de măsurare aflate în incinta OSD, în prezența personalului împuternicit al acestuia;
- b) să solicite OSD întreruperea, sistarea temporară a serviciului de distribuție a energiei electrice, printr-o notificare transmisă acestuia cu minimum 5 zile înainte de data întreruperii, precizând, după caz, data reluării serviciului de distribuție;
- c) să solicite OSD repararea prejudiciului (material și moral) adus în rezultatul încălcării prevederilor contractului sau ale legislației;
- d) să solicite OSD suspendarea, prelungirea sau rezoluțiunea contractului pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice.

6.2. Beneficiarul are următoarele obligații:

- a) să achite integral și la termen contravaloarea serviciului prestat de distribuție a energiei electrice;
- b) să asigure suficiente cantități de energie electrică, ce urmează a fi distribuite consumatorilor finali cu care Beneficiarul are încheiat contracte de furnizare a energiei electrice, în conformitate cu dispozițiile referitoare la condițiile de calitate prevăzute în normele tehnice aplicabile;
- c) să informeze OSD în ceea ce privește cantitățile de energiei electrice, pe care acesta urmează să le distribuie, în limita puterii contractate, conform Anexei la contractul de distribuție;
- d) să sesizeze imediat OSD în legătură cu orice defecțiune pe care o constată în funcționarea echipamentului de măsurare la locul de consum și să asigure accesul împuternicitului OSD la acesta;
- e) să solicite OSD întreruperea distribuției energiei electrice, în cazul în care întreruperea este legată de funcționarea în condiții de siguranță a instalațiilor de utilizare.

7. Modificarea Contractului

Modificarea Contractului se efectuează de către părți în urma negocierilor, specificând cele negociate în anexe separate la contract. Dacă, ulterior încheierii contractului de distribuție a energiei electrice, intră în vigoare noi acte normative ori se modifică cele existente, care stabilesc reguli noi, părțile contractante vor aplica noile reguli.

8. Durata contractului

8.1. Contractul intră în vigoare la _____ și produce efecte până la expirarea termenului prevăzut în Contract _____ sau până la rezoluțiunea Contractului în conformitate cu prevederile stabilite în Contract, în Regulamentul privind racordarea.

8.2. Dacă este încheiat pe perioadă determinată, Contractul poate fi prelungit cu acordul ambelor părți, termenul de prelungire fiind specificat într-o anexă separată.

la Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice aprobate prin Hotărârea ANRE nr. _____ din _____

**CLAUZELE OBLIGATORII
ale acordului de racordare în condiții flexibile**

Nr. ____ din ____

aferent Avizului de racordare nr. _____

Încheiat astăzi, data de _____, între:

- **Operatorul de sistem** _____, persoană juridică organizată conform legislației Republicii Moldova, cu IDNO _____, având sediul juridic în _____, reprezentat legal de _____, în calitate de **Operator de sistem**, denumit în continuare „OS”;

și

- **Utilizatorul de sistem** _____, persoană [fizică/juridică], cu IDNP/IDNO _____, domiciliat/sediat în _____, în calitate de **Solicitant**, denumit în continuare „Utilizator”.

Capitolul I – Preambul

Având în vedere:

- prevederile art. 72 alin. (7) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică¹;
- Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice aprobat de ANRE;
- necesitatea asigurării unor posibilități de racordare temporară condiționată și totodată, în scopul optimizării fluxurilor de putere și capacități disponibile, cu luarea în considerare a asigurării respectării prioritare a principiilor de siguranță și stabilitate operațională a sistemului electroenergetic;
- caracterul particular al racordării în condiții flexibile, care presupune acceptarea expresă de către Utilizator a limitărilor tehnice și a posibilității de control/deconectare a instalațiilor sale de către OS,

Părțile convin să încheie prezentul **Acord de racordare în condiții flexibile**, denumit în continuare „Acord”, având la bază clauzele ce urmează.

¹ 164/26.06.2025 Lege cu privire la energia electrică, *Monitorul Oficial al R. Moldova*, 437-440/598, 19.08.2025

Capitolul II – Definiții și interpretări

Art. 2.1. Definiții

În sensul prezentului Acord, termenii de mai jos vor avea următoarea semnificație:

- a) **„Racordare în condiții flexibile”** – modalitate de conectare la rețeaua electrică a centralelor electrice, instalațiilor de stocare și/sau instalațiilor de utilizare, prin acceptarea de către Utilizator a unor condiții speciale privind limitarea și controlul injecției/extragerii de energie electrică, în scopul menținerii siguranței și stabilității rețelei electrice;
- b) **„Capacitate disponibilă condiționată”** – capacitatea de injecție sau de extragere de energie electrică pusă la dispoziția Utilizatorului, a cărei utilizare efectivă este subordonată stării rețelei și instrucțiunilor OS;
- c) **„Limitare de putere”** – reducerea temporară a nivelului de putere aprobată pentru injecția sau extragerea de energie electrică, dispusă de OS în condiții de siguranță operațională;
- d) **„Deconectare dispecerizată”** – întreruperea temporară a injecției sau extragerii de energie electrică de către Utilizator, dispusă de OS, justificată din punct de vedere tehnic și operațional;
- e) **„Echipamente de control și monitorizare”** – ansamblul de dispozitive hardware și software (inclusiv sisteme SCADA, contorizare inteligentă, dispozitive de teledispecerizare) care permit OS supravegherea și, după caz, controlul instalațiilor Utilizatorului;
- f) **„Instrucțiuni (de dispecerizare)”** – ordine, comenzi sau notificări emise de OS către Utilizator, prin mijloace tehnice sau procedurale, obligatorii pentru Utilizator în vederea asigurării funcționării sigure a rețelei;

Capitolul III – Obiectul Acordului

Art. 3.1. Prezentul Acord are ca obiect stabilirea condițiilor de racordare în regim flexibil la rețeaua electrică operată de OS a centralei electrice, instalației de stocare și/sau instalației de utilizare aparținând Utilizatorului, conform cererii de racordare depuse și avizului de racordare emis.

Art. 3.2. Racordarea în condiții flexibile conferă Utilizatorului dreptul de a utiliza capacitate disponibilă condiționată aprobată prin avizul de racordare **în măsura în care starea tehnică și operațională a rețelei permite acest lucru**, fără a constitui un drept ferm de acces la întreaga capacitate aprobată.

Art. 3.3. Condițiile flexibile pot include, fără a se limita la:

- a) limitarea puterii maxime de injecție sau extragere;
- b) limitarea în anumite intervale de timp sau regimuri de funcționare;
- c) posibilitatea deconectării temporare dispuse de OS;
- d) obligativitatea instalării și utilizării echipamentelor de control și monitorizare compatibile cu sistemele OS;
- e) alte condiții tehnice prevăzute în avizul de racordare și în reglementările aplicabile.

Art. 3.4. OS își rezervă dreptul de a dispune limitarea sau deconectarea dispecerizată imediată a instalațiilor Utilizatorului, în lipsa notificării prealabile, atunci când există riscul iminent de afectare a siguranței și stabilității rețelei electrice, anunțând ulterior Utilizatorul despre acest fapt și cauzele ce au generat aceasta, în termen de cel mult 3 zile de la data producerii limitării sau deconectării instalațiilor, cu expunerea, după caz, asupra condițiilor și termenului de remediere și revenire la situația anterioară.

Art. 3.5. Utilizatorul declară că a luat cunoștință de caracterul **condiționat și revocabil** al accesului conferit prin prezentul Acord și acceptă integral aplicarea limitărilor stabilite de OS, fără dreptul de a solicita despăgubiri/compensații/daune de orice gen și natură pentru energia electrică neinjectată sau neconsumată.

Capitolul IV – Drepturile și obligațiile părților

Secțiunea I – Drepturile și obligațiile Operatorului de sistem

Art. 4.1. OS are dreptul:

- a) să limiteze sau să suspende injecția/extragerea de energie electrică de către Utilizator atunci când este necesar pentru menținerea siguranței și stabilității rețelei;
- b) să deconecteze instalațiile Utilizatorului în caz de nerespectare a prezentului Acord sau a instrucțiunilor dispecerului;
- c) să solicite instalarea din contul Utilizatorului și utilizarea echipamentelor tehnice necesare monitorizării și controlului independent la distanță de către OS a injecției/extragerii de energie electrică;
- d) să refuze punerea în funcțiune a instalațiilor Utilizatorului până la remedierea deficiențelor tehnice constatate.

Art. 4.2. OS are obligația:

- a) să asigure transparența și obiectivitatea în aplicarea condițiilor flexibile de racordare;
- b) să notifice Utilizatorul, în măsura posibilităților tehnice, cu privire la aplicarea limitărilor sau deconectărilor planificate;
- c) să mențină criteriile tehnice clare și publice privind limitarea capacității de racordare;
- d) să furnizeze Utilizatorului, la solicitare, informații privind cauzele aplicării restricțiilor și, după caz, măsurile de dezvoltare a rețelei;
- e) să respecte principiile de nediscriminare între utilizatori, conform legislației și reglementărilor ANRE.

Secțiunea II – Drepturile și obligațiile Utilizatorului

Art. 4.3. Utilizatorul are dreptul:

- a) să fie informat de către OS cu privire la condițiile de limitare și la criteriile aplicabile;
- b) să solicite accesul la rețea în condițiile prezentului Acord, cu respectarea instrucțiunilor OS;
- c) să beneficieze de transparență și tratament nediscriminatoriu din partea OS.

Art. 4.4. Utilizatorul are obligația:

- a) să respecte toate instrucțiunile emise de OS privind limitarea sau deconectarea dispecerizată a instalațiilor;
- b) să instaleze, pe propria cheltuială, echipamentele de control și monitorizare impuse prin avizul de racordare și să asigure funcționarea lor permanentă;
- c) să suporte costurile de montare, întreținere și înlocuire a echipamentelor tehnice aferente racordării flexibile;
- d) să permită accesul personalului autorizat al OS pentru verificări, inspecții și testări;
- e) să nu solicite și să nu primească despăgubiri pentru energia electrică limitată sau neinjectată ca urmare a aplicării prezentului Acord;
- f) să nu aducă modificări instalațiilor proprii care ar afecta respectarea limitărilor stabilite prin prezentul Acord, fără acordul scris al OS.

Capitolul V – Aspecte tehnice

Art. 5.1. Puterea aprobată

Puterea maximă de injecție și/sau de extragere aprobată pentru Utilizator este stabilită în Avizul de racordare emis de OS. Utilizarea acestei puteri se face cu respectarea condițiilor flexibile stabilite prin prezentul Acord și/sau Avizul de racordare, parte componentă a prezentului Acord.

Art. 5.2. Limitări operaționale

- a) OS poate dispune limitarea injecției sau a extragerii de energie electrică în anumite intervale de timp sau regimuri de funcționare ale rețelei, justificate din punct de vedere tehnic;
- b) intervalele și criteriile de aplicare a limitărilor se stabilesc conform reglementărilor tehnice și se pot actualiza periodic;
- c) OS este în drept să aplice limitări automate prin sisteme de control la distanță atunci când situația o impune.

Art. 5.3. Deconectarea dispecerizată a instalațiilor

- a) OS are dreptul să dispună deconectarea dispecerizată totală sau parțială a instalațiilor Utilizatorului atunci când există riscul de supraîncărcare, instabilitate sau avarii în rețea;
- b) deconectarea dispecerizată poate fi efectuată cu sau fără notificare prealabilă, în funcție de caracterul urgenței;
- c) reconectarea se face numai după remedierea cauzelor tehnice și cu aprobarea OS.

Art. 5.4. Echipamente de control și monitorizare

- a) Utilizatorul este obligat să instaleze, pe cheltuiala proprie, echipamente compatibile cu sistemele de teledispecerizare și monitorizare ale OS;
- b) echipamentele trebuie să fie certificate conform standardelor europene și naționale aplicabile;
- c) Utilizatorul se obligă să mențină în permanență în stare de funcționare aceste echipamente și să permită testarea lor de către OS.

Art. 5.5. Actualizarea condițiilor tehnice

Condițiile tehnice stabilite prin prezentul Capitol pot fi modificate la necesitate de OS prin notificare scrisă, în funcție de evoluția rețelei, reglementările emise de ANRE și standardele tehnice aplicabile la nivel european și național.

Capitolul VI – Măsuri de conformitate

Art. 6.1. Verificarea respectării condițiilor

- a) OS are dreptul să monitorizeze în permanență respectarea condițiilor de racordare flexibilă, prin echipamentele de control și monitorizare instalate la Utilizator.
- b) Utilizatorul este obligat să permită accesul reprezentanților autorizați ai OS pentru verificarea instalațiilor și efectuarea de testări tehnice.

Art. 6.2. Obligația de conformare

- a) Utilizatorul este obligat să respecte integral limitările stabilite în prezentul Acord și în Avizul de racordare.
- b) Orice abatere de la condițiile de racordare flexibilă stabilite de OS se consideră încălcare gravă a obligațiilor contractuale și poate determina rezoluțiunea unilaterală imediată de către OS a prezentului acord prin notificarea Utilizatorului despre acest fapt și deconectarea/debranșarea de la rețeaua electrică a centralei electrice, instalației de stocare și/sau instalației de utilizare aparținând Utilizatorului.

Art. 6.3. Măsuri de constrângere

În cazul nerespectării condițiilor, OS poate aplica următoarele măsuri, în mod individual sau cumulativ, în orice ordine la alegerea sa exclusivă, pentru a asigura remedierea operativă a oricărei abateri de la clauzele prezentului acord:

1. **Avertisment scris**, cu termen de conformare;
2. **Limitarea suplimentară** a capacității de injecție/extragere pe perioadă determinată;
3. **Deconectarea imediată** a instalațiilor Utilizatorului, parțială sau totală, până la remedierea abaterii;
4. **Refuzul reconectării** până la dovedirea conformării prin verificări tehnice efectuate de OS;
5. **Rezoluțiunea unilaterală a Acordului**, cu pierderea posibilității de a solicita de către Utilizator a unui nou acord de racordare în condiții flexibile pentru același loc de consum/producere/stocare;
6. **Tragerea la răspundere patrimonială** a Utilizatorului pentru prejudiciile cauzate OS și/sau altor utilizatori de sistem prin nerespectarea limitărilor.

Art. 6.4. Excluderea riscurilor operaționale

a) OS nu poartă răspundere pentru dezechilibrele sau pierderile de venituri ale Utilizatorului generate de aplicarea măsurilor prevăzute la art. 6.3. OS în nici un caz, nu datorează despăgubiri pentru energia electrică ce nu a fost injectată/extrasă în/din rețeaua electrică în cazul limitărilor sau pentru orice altă consecință survenită ca urmare a limitărilor prevăzute de Acord și/sau Avizul de racordare și care se datorează racordării în condiții flexibile a centralelor electrice, a instalațiilor de stocare și/sau a instalațiilor de utilizare ale Utilizatorului.

b) Utilizatorul prin semnarea acordului acceptă caracterul condițiilor flexibile ale acestuia și renunță expres la orice pretenții de despăgubire față de OS pentru energia electrică neinjectată sau neconsumată ca urmare a aplicării limitărilor sau deconectărilor prevăzute de prezentul Acord.

Art. 6.5. Notificarea măsurilor de constrângere

OS va comunica Utilizatorului, motivele tehnice ale aplicării măsurilor de constrângere, iar în cazurile grave sau repetate va transmite informațiile și către ANRE.

Capitolul VII – Durata, modificarea și încetarea de drept/rezoluțiunea Acordului

Art. 7.1. Durata Acordului

a) Prezentul Acord intră în vigoare la data semnării de către ambele părți și produce efecte de la data eliberării Avizului de racordare.

b) Acordul rămâne valabil pe toată durata de existență și funcționare a centralei electrice, instalației de stocare și/sau a instalației de utilizare racordate în regim flexibil, cu excepția cazurilor de încetare prevăzute în prezentul Capitol. Utilizatorul obligându-se să păstreze și să asigure îndeplinirea și corespunderea condițiilor expuse în avizul de racordare și prezentul Acord în mod continuu și fără devieri pe toată durata respectivă.

Art. 7.2. Modificarea Acordului

a) Orice propunere de ajustare din partea Utilizatorului a prevederilor prezentului Acord se poate face prin act adițional doar în formă scrisă și numai după consultarea și aprobarea prealabilă din partea OS.

b) OS are dreptul la modificarea unilaterală a condițiilor tehnice, conform celor stabilite la art.5.5. , inclusiv atunci când:

- reglementările ANRE sau standardele tehnice europene impun acest lucru;
- se constată necesitatea unor ajustări pentru menținerea siguranței rețelei.

c) În cazurile de la lit. b), OS notifică Utilizatorul cu minimum 30 de zile înainte de intrarea în vigoare a modificărilor, cu excepția situațiilor urgente determinate de riscuri operaționale iminente.

Art. 7.3. Încetarea de drept

Acordul își încetează valabilitatea de drept în următoarele cazuri:

- a) la momentul la care OS pune la dispoziția Utilizatorului capacitate garantată pentru locul de consum/producere/stocare;
- b) la expirarea duratei de funcționare a instalației Utilizatorului;
- c) la retragerea sau suspendarea licenței OS de către autoritatea competentă.

Art. 7.4. Rezoluțiunea unilaterală de către OS

OS poate rezilia prezentul Acord, fără intervenția instanței, prin notificare scrisă adresată Utilizatorului, în următoarele situații:

- a) nerespectarea de către Utilizator a limitărilor și obligațiilor prevăzute în prezentul Acord și/sau Avizul de racordare;
- b) refuzul Utilizatorului de a instala sau de a menține în stare de funcționare echipamentele de monitorizare și control impuse în Avizul de racordare;
- c) constatarea unor abateri care pun în pericol siguranța și stabilitatea rețelei electrice.

Art. 7.5. Rezoluțiunea de către Utilizator

Utilizatorul poate rezilia Acordul prin notificare scrisă adresată OS, cu respectarea unui termen de preaviz de minimum 30 de zile.

Art. 7.6. Interdicția de reîncheiere

În cazul rezoluțiunii din cauza încălcării condițiilor de către Utilizator, acesta nu are dreptul de a solicita un nou Acord de racordare în condiții flexibile pentru același loc de consum/producere/stocare.

Capitolul VIII – Soluționarea litigiilor

Art. 8.1. Principiul soluționării pe cale amiabilă

Orice neînțelegeri sau litigii izvorâte din sau în legătură cu prezentul Acord se vor soluționa cu prioritate pe cale amiabilă, prin negocieri directe între Părți.

Art. 8.2. Procedura de mediere prin ANRE

În cazul în care litigiul nu poate fi soluționat pe cale amiabilă în termen de 30 (treizeci) de zile calendaristice de la notificarea scrisă a divergențelor, oricare dintre Părți are dreptul să sesizeze **Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE)**, în vederea medierii și soluționării diferendului, conform competențelor prevăzute de legislația în vigoare.

Art. 8.3. Jurisdicția instanțelor de judecată

Dacă litigiul nu este soluționat nici prin medierea ANRE, acesta va fi deferit instanțelor de judecată competente din Republica Moldova, conform regulilor de competență materială și teritorială stabilite de legislația procedurală.

Capitolul IX – Dispoziții finale

Art. 9.1. Caracter obligatoriu

Acordul este obligatoriu pentru ambele Părți și produce efecte juridice de la data semnării lui de către acestea.

Art. 9.2. Transferul drepturilor și obligațiilor

Utilizatorul nu poate cesa sau transfera, în totalitate sau parțial, drepturile și obligațiile ce decurg din prezentul Acord către terți, fără acordul prealabil, expres și scris al OS.

Art. 9.3. Comunicări oficiale

Orice notificare, corespondență sau comunicare între Părți va fi transmisă în scris, prin scrisoare recomandată, prin poșta electronică securizată sau prin alte mijloace convenite, la adresele de corespondență indicate în prezentul Acord.

Art. 9.4. Numărul de exemplare

Prezentul Acord s-a încheiat în 2 (două) exemplare originale, cu aceeași valoare juridică, câte unul pentru fiecare Parte.

Utilizatorul de sistem

(semnătura)

Operatorul de sistem

(semnătura)